

VERKSAMHETSUPPFÖLJNING 2019

SVENSKA KYRKAN I HUDDINGE

FÖRSAMLINGAR OCH BEGRAVNINGSVERKSAMHET

Verksamhetsuppföljning för församlingar och begravningsverksamheten i Svenska kyrkan i Huddinge.

Svenska kyrkan i Huddinge finns i hela kommunen och har många kontaktytor med människor. Här firar vi gudstjänster, här möts körer, barn- och ungdomsgrupper och konfirmander, här finns tid för eftertanke, meditation, konserter, öppen förskola och mycket mer. Många söker sig till kyrkan för råd och stöd. Vi delar brödet både i mässan och i måltider. Svenska kyrkan finns med som en del av livet. Hela livet.

Pastoratet består av fyra församlingar: Flemingsberg, Huddinge, Sankt Mikael och Trångsund – Skogås. Församlingarna samverkar med varandra i pastoratet och har en gemensam kyrkoherde och ett kyrkoråd. Varje församling har en församlingsherde samt ett församlingsråd som tillsammans leder församlingens verksamhet.

VISION

Svenska kyrkan i Huddinge pastorat är genom tron på Kristus modig, närvarande och uthållig.

En öppen gemenskap där vi är delaktiga, blir bekräftade och utmanade och fördjupas i tro och liv.

INNEHÅLL

Förändring och utveckling	3
Flemingsbergs församling	4
Huddinge församling	8
Sankt Mikael's församling	12
Trångsund-Skogås församling	16
En tredjedel fler gudstjänstfirare	20
Regnbågsnyckeln	22
Grönt bokslut	24
Dödens riter och sorgens språk	26
En start att få arbetsträna här	27
Agnes testar att jobba i kyrkan	28
Livsstegen	29
Kyrkan i siffror	30
Statistik & siffror	32
Kyrkogårdsförvaltning	34
Kyrkoförvaltning	38
Fastighetsförvaltning	42
Flerårsöversikt	44
Resultaträkning	45
Balansräkning	46

Foto sid 1 från pixabay

FÖRÄNDRING OCH UTVECKLING

Ibland frestas man att tro att förändring är en enskild händelse som ska prickas av på en lista. Och när allt är avprickat är man färdig. Men förändring är något annat. Det är ett tillstånd som man alltid befinner sig i. Inget är konstant i tillvaron, utan rör sig ständigt. Därför behöver varje organisation ha beredskap att möta det nya och det ovana, möta utmaningarna som både kommer inifrån och utifrån.

Redan cirka 500 f.Kr. talade den grekiske filosofen Herakleitos om den ständiga rörelsen som livet är. Han myntade uttrycket, "panta rei" som kan översättas med att "allt flyter". Han tänkte att ingen kan stiga ner i samma flod två gånger. Man är ständigt omgiven av förändringens flod.

Under 2019 slutade tre av pastoratets chefer och tre nya chefer har anställts under året. När nya medarbetare anställts blir det med självklarhet en förändring för hela organisationen. Vi har också under året fått en ny biskop till Stockholms stift, vilket också innebär nya perspektiv och nya områden att samråda om.

Miljöarbetet har under året varit mycket intensivt och kyrkorådet har löpande tagit del av detta arbete. Kyrkorådet har också resonerat om delmålen i diplomeringsarbetet och tagit beslut om dessa delmål. Pastoratets miljöarbete har kommit till fas 2 och under året har miljökommittén gjort många insatser för att under 2020 komma till fas 3. Under året utbildades några i hur man kan mäta den sociala hållbarheten, dvs. vilka positiva avtryck som vår verksamhet kan ha för samhället. Under året har det också tagits beslut om att installera solceller på några av våra tak och laddstolpar har satts upp vid två av våra kyrkor.

En revidering av församlingsinstruktionen har gjorts under året. Trots att den befintliga instruktionen endast skulle revideras blev många delaktiga i arbetet och en barnkonsekvensanalys gjordes. Texten om visionen förändrades och nya utvecklingsområden mejslades fram. Den 11 december utfärdade domkapitlet den nya församlingsinstruktionen som nu gäller till och med 2023.

För att minska hanteringen av kontanter infördes under året möjligheten till swishbetalningar. Projektet om medlemskommunikation knutet till dopet har fortsatt under året. Genom ett antal vykort och genom uppringningar av pastoratets präster har dopet gjorts tillgängligt. Dessutom sjuöskades under året ett arbete med att välkomna inflyttade medlemmar. Alla nyinflyttade medlemmar får en välkomsthälsning och en gåva ges till ett miljöprojekt inom ACT, Svenska kyrkans internationella arbete.

Arbetsmiljöarbetet är viktigt och ett ständigt pågående arbete. Under året användes en ny modell, AKKA, för arbetsmiljökartläggning. Resultatet visar på en god arbetsmiljö i pastoratet men det finns utmaningar inom ett antal områden. Pastoratets värdegrundsarbete har intensifierats under året och alla enheter har fått pedagogiska verktyg att arbeta med. Värdeorden Ansvar – Respekt, Samarbete – Delaktighet, Mångfald – Medmänsklighet, har visat sig vara väldigt viktiga och hållbara ord för vårt pastorat.

Den nya dataskyddsförordningen, GDPR, började gälla i maj 2019. Kyrkorådet har utsett ett dataskyddsombud och de flesta medarbetarna har genomgått skräddarsydda utbildningar i den nya dataskyddsförordningen.

Kyrkorådet har under året fattat stora som små beslut. Några av besluten var bland annat att revidera den gällande uthyrningspolicyn, avsluta ärendet kring JamiBora, att påbörja ett arbete med en lokalförsörjningsplan, anordna en konferens om budget och budgetuppföljning, göra avstämningar om hur arbetet fortskrider i förtroendemannorganisationen och mycket mer.

Till sist vill vi tacka alla medarbetare, förtroendevalda och ideella. Tack för allt engagemang och god vilja. Och välkommen att ta del av pastoratets verksamhetsuppföljning.

*Ann-Marie Högberg, kyrkorådets ordförande
Torbjörn Strand, kyrkoherde*

FLEMINGSBERGS FÖRSAMLING

Flemingsbergs församling vill vara ett vär(l)dshus med rum för många, med stor gästfrihet där många är med och bidrar. Med Fredens rike som inspiration öppnar vi dörrarna och bjuder in till gemenskap, mat, mäsas, sång, samtal och stöd.

Foto: Martin Vind Zettersten

Sankta Lucia! Annerstaskolan firar som vanligt 13 december i kyrkan. In skriker lucia med sina tärnor med ljus, glitter, lingonris och slöja. Med kraft stämmer de upp – Dona nobis pacem. Ge oss fred! Heligt. På riktigt.

”TACK, DET ÄR BRA. DET RULLAR PÅ.”

Så lätt det är att slänga ur sig en fras som denna när någon frågar hur det är. Å ena sidan ett uttryck för att vi jobbar på, det fungerar, det finns kompetens och vi löser det som är. Och vi gör det vi brukar och ska göra. Men det finns så många ögonblick under ett år där något mer händer.

En yttre händelse har under året påverkat oss anställda, men inte minst barn och vuxna i området. I maj stäng-

des fritidsgården och biblioteket med avsikt att i början av hösten öppna nere i Fleminghallens lokaler. Vid årsskiftet var verksamheterna fortfarande inte igång, på grund av en tvist i Hyresnämnden. Ett ärende som inte alls är vårt, men samtalen och frågorna runt vad som händer har varit otaliga! En liten positiv händelse i sammanhanget var att biblioteket under hösten valde att ställa en vagn med böcker och tidskrifter våra lokaler, som ett sätt att ändå finnas tillhands.

VÄRDEGRUND

Året har på många sätt varit fyllt av arbete med vår värdegrund. Kärnorden Glädje, Gemenskap och att bli Berörd leder oss i vårt arbete med gudstjänsten. På personalmöten men också på Ceciliakörens kördag har pastoratets gemensamma värdeord fått ta plats, bland annat genom samtal och övningar.

Med syfte att fördjupa värdegrunden om människors lika värde, som församlingen har sedan många år, har förtroendevalda och medarbetare genomgått Regnbågsprocessen för en mer öppen och inkluderande kyrka – det kan du läsa mer om på sidan 22.

VI ÖKAR! DET VÄXER!

Mitt i Huddinge grävde fram siffror om svenska kyrkan och medlemstal och skrev en artikel. Flemingsberg fick en positiv notering bland siffror som annars pekar neråt. Under en femårsperiod har vi trots allt ökat något! Själva kan vi också med blotta ögat, men också med statistikens siffror, se att det är många som kommer.

Syateljén fick under året ett eget rum, som nu är fullt av framförallt kvinnor som syr och fixar. Söndagens gudstjänst är mer eller mindre fullsatt. På Söndagsskolan och Klubben deltar ofta 15-20 barn. Sommarens församlingsläger fick 90 anmälningar, och vi fick dela gruppen och lägret på två för att möjliggöra att alla kunde följa med.

Svenska kyrkan tappar medlemmar, men en församling går mot strömmen: Flemingsberg. Foto: Skärmdump från Lokaltidningen Mitt i Huddinge

ETT VACKERT ÖGONBLICK

Det är påskdag. Kyrkan är fullsatt och sången brusar. Prästen utropar "Kristus är uppstånden" och församlingen svarar – "Ja, han är sannerligen uppstånden!". Då stämmer spontant fler röster av församlingsmedlemmar in på andra språk. Finska, spanska, arabiska och tigrinja. Den världsvida kyrkan manifesterar: Kristus är uppstånden, Kristus on nousut ylös, Cristo ha resucitado, Qam almasih!

Varje termin inbjuds familjer att övernatta i kyrkan en lördag till söndag. Mat, lek, gemenskap och gudstjänst fick på hösten 80 personer att komma. Rummen fylldes av madrasser! En kul grej och för många en upplevelse att få somna i kyrkorummets särskilda atmosfär.

Fler och Fler hittar också till svenska-undervisningen i Källan och den råd- och stödverksamhet som erbjuds. En mer svårhanterlig ökning är den överbeläggning som häktet i Huddinge har dragits med, då polis och åklagare fått ökade resurser för brottsbekämpning med ökat antal intagna, har också präglat vårt arbete.

SKAPAKVÄLL

I februari drog Skapakvällarna igång. Varje onsdag samlas människor för att med färg skapa ett uttryck och dela liv. Metoden är inspirerad av uttryckande konst och utgångspunkten är att bilden berättar något om oss själva och våra liv. Metoden är tydlig i att vi inte tolkar och värderar varandras bilder, utan nyfiket frågar oss vad den berättar om oss själva. I november inbjöd vi till Höstsalong där deltagarna fick möjlighet att visa sina bilder. Arbetet har förberetts under 2018 med utbildningsdagar för medarbetare och prova-på tillfällen. Under 2019 hade vi en projektanställning, som ledde processen, som till en del möjliggjordes med stiftsmedel.

RELIGIONSDIALOG

Källan har religionsdialog som ett tydligt syfte. Tron som resurs ska vara självklar och samtalet om tro naturligt. Under året har årets högtider i olika tro och tradition allt mer hittat sin plats. Medarbetare och deltagare berättar och firar tillsammans.

De etablerade organisationerna har varit svåra att få kontakt med för att skapa relation. Det har i grunden varit vår ambition och vårt uppdrag. I förlängningen har vi haft målet att ett nätverk skulle bildas.

Religionsdialogen ser vi istället alltmer har sin plats bland barnen och de unga. Där måste vi börja med att tala väl om varandra och lära oss om varandra för att kunna leva sida vid sida och tillsammans.

BARN OCH UNGA

”Barnen är vår glädje och vår oro”, bad vi tidigare i en av bönerna i doggudstjänsten. Den stämmer så väl i våra liv och i församlingens liv där många barn samlas. Några medarbetare bär jobbet för barnen med stort hjärta, att finnas till för de barn som kommer till kyrkan, bland annat på onsdagarnas KomSamman. Ett myller av liv. Högt tryck. Verksamheten upplever vi på många sätt blir en värdemätare på hur Flemingsberg mår. Läget i Flemingsberg har under året periodvis varit ganska oroligt och det sätter spår i barnen och det märks också hos oss. Vid ett par tillfällen har vi nödgats stänga KomSamman. I dag finns en vilja hos många, både kommun, polis och andra organisationer, att vara med och bidra till ökad trygghet och lugn på olika sätt. Som kyrka vill vi vara en del av det.

Kommunen har under året även tecknat avtal med församlingen om samarbete med barnteatrar.

Konfirmandarbetet sker gemensamt i pastoratet. I Flemingsberg tar vi sedan flera år tillbaka ansvar för 16plus, en grupp för ungdomar 16-19 år. Arbetet har blivit stadigt och i år var det elva ungdomar i gruppen. Tillsammans med Huddinge hade vi gruppen Synvinkel

PERSONALFÖRÄNDRINGAR

Nya medarbetare:

Eva Ellnemyr – sjukhuspräst
Paula Hagel – finskspråkig präst
Martin Vind Zettersten – kommunikatör
David Carlstedt – verksamhetschef för Källan

Medarbetare som slutat:

Ulla Le Vau – häktespräst
Pers Karin Skogar – projektanställd

Barnteater ”Virvel och Vinda” med Ensemble Yria.
Foto: Helena Hedlund

för första gången under hösten. Det är ett alternativ för den som inte vill ha övernattnings och läger. Fyra ungdomar var med och det är tydligt att gruppen fyller en viktig funktion.

MUSIK

Ungefär en gång i månaden bjuds det på musik i kyrkan. Under året har vi glatt oss åt en ny samverkan med Stockholms Musikpedagogiska Institut/SMI, som blivit en del av Campus Flemingsberg, och de har valt att förlägga några elevkonserter till vår kyrka. Ett annat nytt inslag i utbudet har varit musikprogram med tema Sångens känsla, där våra medarbetare Rutger, Jonas och Viktoria med flera har musicerat tillsammans.

Husbandet har fortsatt sin musikaliska resa och uppträder ibland med eget skrivet material under namnet Staffan och det dåliga samvetet. Under året har de gjort spelningar i innerstan och Oslo och även släppt låtar på Spotify!

I januari kom tonåringarna Rola och Philemon, tillsammans med sina föräldrar, som flyktingar från Egypten.

Julevent med Ceciliakören i centrum, i samverkan med kommun och centrumföreningen. Foto: Helena Hedlund

De fann en öppen dörr och ett piano i Flemingsbergs kyrka, lärde sig spela instrument och sjunga. I november gjorde de sitt första uppträdande under namnet Spirit i samband med nätverket Framtiden Bor Hos Oss medarbetarkonferens i Spånga-Kista.

Vår finska kyrkokör Ilo kouro deltog i Stockholms stifts körprojekt Fjällmässan med framträdande ibland annat i Upplands Väsby.

ETT UTVECKLINGSOMRÅDE

Under några år har kommunen ordnat En dag för Flemingsberg, där olika aktörer presenterar sina planer för området. Vi har varit på plats, detta år med en önskebrunn som fylldes med både barns och vuxnas drömmar. Och önskningar gick i uppfyllelse! Gitarrkurs för barn startade under hösten och en pingisturnering går av stapeln på KomSamman varje vecka.

Vi följer utvecklingen av Flemingsbergsdalen – South Stockholm Business District – genom att närvara på olika öppet hus-tillfällen. Den viktiga frågan vi bär är hur vi kan vara kyrka i det nya området.

Under 2019 har ett förnyat processarbete i sjukhuskyrkan satt igång med syfte att söka nya arbetsätt i en sjukvård som förändras, en process som i mångt och mycket också handlar om den grund vi står på.

FASTIGHET

Under hösten drog den efterlängttade köksrenoveringen igång. Medan golvbrunnar, fettavskiljare, ventilation och modern köksutrustning byggdes så fick vi trots allt mat och fika på borden. Tålamod och massor av god vilja hos medarbetare och besökare gjorde veckorna dragliga. Och till jul var köket igång!

Helena Hedlund, församlingssherde

Affisch på Gitarrkurs som barnen önskade sig. Såklart fick de en gitarrkurs!

HUDDINGE FÖRSAMLING

Herrklubben träffas i Lissmastugan.

PRÄSTGÅRDEN FÖR DIAKONI OCH IDEALITET

Den stora glädjen under 2019 är att Prästgården äntligen fyllts av liv med diakonal inriktning. En viktig satsning är en Diakonal frukost varje torsdag förmiddag. Huset har fyllts av män och kvinnor (ca 30 personer) som bjudits på frukost, fått möjlighet till enskild självvård och ekonomisk rådgivning (diakonal mottagning).

Församlingen har satsat flera personalresurser och vi har även ideella medarbetare i den växande gemenskapen. Människor möts i ögonhöjd och vår önskan om att alla ska känna sig välkomna har införlivats. I ett samarbete med Ecoviva som skänker mat, har vi med deras hjälp samt husmödrarnas matlådor kunnat hjälpa människor med det allra nödvändigaste.

I prästgården har ikonmålning, handarbetsgrupp, stilla dagar, konfirmander, sorgegrupp för barn, herrklubb och samtalsgrupper av olika slag tagit plats. Kommunens kuratorer har även hittat till huset och kunnat ha sin handledning där i lugn och ro bort från skolans liv och rörelse.

I många grupper finns ideella medarbetare som en förutsättning för att verksamheten ska fungera. Livsstegen är ett exempel på en grupp som under hösten helt har drivits av ideella medarbetare. En annan förutsättning för att prästgården har fungerat är att vi lagt en husmors arbetstid där. I höstas anställdes ytterligare en husmor som delvis tagit över i Klockargården.

Ytterligare en förutsättning för att verksamheten fungerat så bra är att vi nu har en lokalvårdare på heltid

i församlingen. Hennes arbete präglas av ansvar och hjärta och hon har blivit en del av medarbetarlaget. Hon garanterar hygien och trivseln i prästgården och alla andra lokaler och henne engagemang gör det möjligt att ha hög beläggning.

Under sommaren blomstrade prästgårdens sommarkafé på onsdagarna. Alla åldrar tog plats i huset och i trädgården och möttes i allsång, lek och fika. Mycket uppskattat!

BARN FIRAR GUDSTJÄNST

Under året har Barnens gudstjänst en gång i månaden haft rekord i antal besökare. Det är så underbart att se koret fyllas av barn i glädje och allvar, i sång och dans. Styrkan med Barnens gudstjänst är att den kombinerar stillhet och rörelse, gudstjänsttradition och barnens vardagsliv, bön och lovsång på ett sätt som känns äkta.

Målet är att ge församlingsbor tillgång till sitt kyrkorum och evangeliet på sina villkor. Barnens gudstjänst ges i ett samarbete mellan medarbetare från Huddinge och Flemingsbergs församlingar.

Lite trögare är det att få barn och ungdomar till våra vanliga mässor. Sedan i höstas erbjuder vi Barnens

stund varje söndag. Det innebär att de barn som kommer får möjlighet att under predikan samlas i en egen stund med en pedagog i kyrkans samlingsrum. Det blir fina samtal och möten, men det kommer inte barn varje söndag. Till familjegudstjänsterna då barn- och diskantkör sjunger har det som vanligt kommit många familjer.

Nytt under året har varit att låta en barnkör och en vuxenkör samarbeta i familjegudstjänsten i ambitionen att låta olika generationer mötas i sång och bön.

Barn i åldrarna 6 - 13 som sjunger i våra barnkörer fick under våren sjunga i mässan Barn i Guds tid vilket betydde mycket för dem och för oss alla som var med på Majfestens inledande mässa. Under hösten sjöng de som vanligt i stämmingsfulla luciatåg.

Kvällsmässan har under året tagit en något annan form och öppnat sig för fler åldrar än de i ungdomsgruppen. Intressant är att det då har blivit något mindre intressant för ungdomarna, varför vi har fått tänka till och hitta tillbaka så att ungdomarna trivs igen

FÖRDJUPNING FÖR BARN OCH UNGDOM

Grubbelklubben på Sjödalsgymnasiet är församlingens svar på en önskan om hjälp från skolan. Präst, pedagog

Vid majfesten fick barn chansen att odla blommor för en hållbar miljö. Foto: Maria Milén

En av de saker som fyller Prästgården med liv är Handarbetsgruppen på fredagar. Foto: Johannes Frandsen

Förberedelse inför midsommarfirandet i prästgårdsparken.

och diakon har mött eleverna på lunchrasten i en metod som lockar till existentiella samtal.

Julens berättelse gavs till många barn, både i Tomtberga och i prästgården, dit församlingens traditionella julspel flyttades för första gången. Det var många både anställda och ideella medarbetare som deltog i spelet. Även påskberättelsen presenterades för barn- och ungdomsgrupper.

27 ungdomar gick församlingens ledarutbildning. De var konfirmerade ungdomar som ville fortsätta som ledare i församlingen och de träffades en söndag i månaden samt hade två helgövernattningar. Under påsklovet åkte delar av ungdomsgruppen till Gotland på en mycket uppskattad fördjupningsresa. De pilgrimsvandrade och beredde plats för fördjupande samtal, bön, tystnad och återhämtning.

TEMA DÖDENS RITER OCH SORGENS SPRÅK

Allhelgonahelgen har blivit en stor folklig högtid då många besöker gravarna. Sorg och förlust är en del av den mänskliga erfarenheten, och behovet att få processa döden finns hos många, oavsett ålder. I mötet med skolelever har vi märkt att det finns många frågor om döden och att barnen vill dela med sig av sina erfarenheter av dödsfall och begravning. Vi församlingsmedarbetare är bra på att föra samtal om död och sorg och vi erbjuder sorgegrupper både för vuxna och för barn och unga som förlorat förälder, syskon eller annan närstående. Det ingår i församlingens ordinarie verksamhet. Men vi ville göra något mer detta år. Tema döden och sorgen kom till för att vi ville arbeta med olika aspekter av död, sorg, tröst och hopp.

Vi har sånggrupper för alla åldrar, även för de allra minsta. Foto: Johannes Frandsen

Det som skedde var att vi erbjöd skolbesök och en lärarfrukost i ämnet döden. Vi gav också en stor föreläsning med Pillerpodden, där vi bjöd in alla Huddinges skolsköterskor, kuratorer samt skolpsykologer. De ca 30 personer som kom fick bland annat höra berättas om församlingens arbete med sorgegrupper vilket resulterade i att många hänvisade barn till oss. Under hösten hade vi en sorgegrupp med sju barn.

Läs mer om detta arbete på sidan 26.

MUSIKLIVET BREDDAS

Alla-kan-sjunga-kören är Huddinge församlings öppna kör för alla som vill prova på körsång. Deltagarna består för närvarande av personer i åldersgruppen 45-75 år. Kören har under 2019 vuxit i antal samt blivit mer trygg som grupp. En följd av detta är att även de nu medverkar som kör i gudstjänst- och konsertlivet i Huddinge kyrka. Under hösten sjöng de för första gången i söndagens gudstjänst med programmet Svängig psalmsöndag.

Birgitta Söderberg, församlingssherde

MAJFESTEN 2019

Den årliga majfesten har alltmer blivit en samlingspunkt för församlingen, förtroendevalda, kyrkogård- och kyrkoförvaltningen. Det här året startade majfesten med en välbesökt och genomarbetad gudstjänst, "Barn i Guds tid", där församlingens barnkörer medverkade. Efteråt bjöds det på grillad korv i Prästgården, där det under dagen fanns café, allsång och quizz, skaparrum och försäljning av Fairtrade. Det delades även ut diplom till ungdomsledare. I kyrkan pågick det samtidigt guidning av kyrkorummet och tornuppstigning. Kyrkogårdsförvaltningen tipsade om skötsel av blommor och om miljöarbete. Förtroendevalda från församlingsrådet arbetade sida vid sida med personalen i caféet och informationsdisken. Under dagen invigdes vår laddstolpe för elbilar av Per Bolund, statsråd och

När äppelträden blommade i prästgårdsparken var det dags för Majfest

miljöpartiets språkrör. Daniel Hafner, präst och Caroline Hedin, kommunikatör hade release för sin bok "Öppningar" och våra vuxenkörer gav konserter i kyrkan. Allt var mycket uppskattat och det kom en strid ström av besökare i alla åldrar.

SANKT MIKAELS FÖRSAMLING

Sankt Mikael församling har sina två kyrkor i områdena Segeltorp och Vårby Gård. Segeltorps kyrka är ofta fylld till bredden under veckodagarna och gudstjänstlivet har därför också sin naturliga plats i vardagen. I Vårby gård verkar församlingen i en mångkulturell miljö och söndagens mässa har en given plats i många människors liv.

Församlingen strävar efter att ständigt vara i rörelse och utveckling framåt. Samtidigt vill Sankt Mikael genom att värna traditioner ge människor trygghet och sammanhang. De prioriterade områden som församlingsråd och arbetslag utarbetade 2016 – gudstjänst, diakoni, kommunikation och mötesplatser – har fortsatt präglat våra satsningar i församlingen även under 2019.

Runt 600 skolbarn kom för att titta på årets julspele där personal och ideella gestaltar julevangeliet. Nytt för i år var att julspelet framfördes i musikalform.

GUDSTJÄNSTEN

Gudstjänsten har en central plats i församlingens liv. Vi firar högmässor, stilla mässor, fartfyllda mässor med Små & Stora samt andakter tillsammans med människor i alla åldrar. Möjlighet till regelbunden kristen meditation finns också i församlingens båda kyrkor.

Nytt för 2019 var att koppla vår familjesatsning på torsdagar, Himmel & Pannkaka, till söndagarna. Ett nytt koncept som kallas Himmel & Pannkakssöndag äger nu rum några av årets söndagar i Segeltorps kyrka. Här kan familjer komma och umgås för att sedan fira en Mässa med Små & Stora och efteråt äta en pannkaksmiddag tillsammans. Det har visat sig vara mycket uppskattat och det går åt runt 300 pannkaker per tillfälle.

På hösten fattade församlingsrådet beslut om att gudstjänstlivet i församlingen ska bestå av en huvudgudstjänst. Det är den som firas varje söndag klockan 11.00 i Vårby Gårds kyrka. Segeltorp blir därmed friare i utformningen av helgens gudstjänster och aktiviteter. Medarbetare kan också frigöras mer från helgtjänstgöring och det ger församlingen större möjligheter till ett bredare verksamhetsutbud i veckorna. Veckomässan som firas på torsdagskvällar blir istället navet i Segeltorps kyrka.

DIAKONI

Diakoni är ett förhållningssätt som genomsyrar allt församlingen gör. Extra synlig blir diakonin i de satsningar som görs för att motverka ensamhet och utsatthet.

Minibiskopen Isac i kläder från barnens altarskåp i Vårby Gårds kyrka. Foto: Daniella Andersson

CYKLA FÖR KLIMATET

I samband med att ingången utanför entrén till Segeltorps kyrka breddades, för att underlätta för kisttransporter, passade vi på att främja cyklandet till kyrkan. Detta genom att låta nya cykelställ gjutas fast i den nya asfalten. Dessa ställ är säkrare ur stöldsynpunkt och mer tillgängliga då de kommit närmre kyrkporten. I och med att uppmuntra cyklandet visar vi på strävan att jobba för ett bättre klimat i Sankt Mikael's församling.

Hanna Törling visar stolt upp de nya cykelställen. Foto: Caroline Hedin

Till vänster en dramaövning med konfirmanderna i Segeltorps kyrka. Foto: Hanna Törling
Till höger målar Edda på Kyrkis. Foto: Daniella Andersson

Öppna mötesplatser med måltidsgemenskap erbjuds i båda kyrkorna. Målet är alltid att människor ska kunna stärka sina egna resurser. Församlingen kan ge stöd genom enskilda samtal samt ett mindre ekonomiskt bidrag från Mikaelshjälpen, som är församlingens egen hjälpfond.

Nytt för hösten 2019 var att verksamheten Sankt Mikael's vänner bjöd in gästföreläsare som genom sina livsberättelser hade något att dela med sig av. Två av dessa gäster var prästen Olle Carlsson och diakonen Elise Lindqvist som även kallas ängeln på Malmskillnadsgatan.

Fullsatt julkonsert i Segeltorps kyrka där bland andra Annika Herlitz och Jan Johansen sjöng.
Foto: Hanna Törling

En annan nyhet som hände hösten 2019 var att en verksamhet under namnet Hej Främling fick starta i Vårby Gårds kyrka. Initiativet kom utifrån men eftersom Sankt Mikael's vänner sökte nya former för sin verksamhet öppnade detta dörren för ett samarbete med föreningen Hej Främling! – med fokus på integration och språkfrämjande. Hej främling! är en ideell förening som möjliggör gratis hälsofrämjande aktiviteter till alla, med ett särskilt inbjudande fokus på personer i utanförskap. Verksamheten i Vårby Gårds kyrka är huvudsakligen inriktad på spel och umgänge.

MÖTESPLATSER

Både Vårby Gårds och Segeltorps kyrka erbjuder ett flertal mötesplatser för olika åldrar varje vecka. Kyrkan ska vara en kravlös plats dit människor alltid känner sig välkomna.

Under våren 2019 startade en ny verksamhet som riktar sig till skolbarn i åldern 10-12 år i Vårby Gård. Denna öppna verksamhet, som går under namnet Fältfika, är ett samarbete mellan Svenska kyrkan och Huddinge kommuns fältsekreterare i det så kallade förebyggarteamet. Syftet med verksamheten är att skapa en trygg mötesplats med hög vuxennärvaro för barn som inte längre går på fritids men behöver en meningsfull tillvaro efter skoltid. Genom att skapa kontakt med

unga tidigt i livet, hoppas vi på att tillsammans kunna förebygga socialt nedbrytande beteenden.

Fältfikat på måndagar har varit väldigt välbesökt och uppskattat.

En viktig mötesplats för familjer i församlingen är det årliga familjeläget under Kristihimmelsfärdshelgen. 2019 bar det av med ett 60-tal personer till lägergården Folökna utanför Flen. Under lägervistelsen delades familjerna upp i grupper efter ålder. På olika sätt, genom musik, skapande, drama och samtal arbetade vi med temat På livets väg. Helgen avslutades med en gemensam mässa som kännetecknades av stor delaktighet, glädje och gemenskap.

KOMMUNIKATION

Att kommunicera kring kyrkans budskap och verksamhet är minst lika viktigt som det vi gör i församlingen. Kommunikationen sker genom många olika kanaler. Det är allt från annonsering i lokala tidningar till inlägg på sociala medier, brevutskick, affischering i våra kyrkor och synlig närvaro i samhället.

En ny satsning som gjordes i Sankt Mikael's församling 2019 var stora banderoller som har fästs på staketet utanför båda kyrkorna. Dessa är färgglada och kortfattade i sitt budskap. De talar om att olika verksamheter finns i kyrkan och de är mer synliga för förbipasserande som inte nödvändigtvis är på väg för att besöka kyrkan.

Inne i kyrkorna beställdes i slutet av året också skärmar för digital skyltning som tas i bruk 2020.

Ytterligare en förändring som gjordes var att Flemingsberg och Sankt Mikael tillsammans anställde en kommunikatör på heltid när det föll sig så att två halvtidstjänster blev vakanta samtidigt. Detta öppnar för att samordna kommunikationen ännu mer inom pastoratet och det i sin tur gynnar församlingsarbetet.

Hanna Törling, församlingssherde

Enkel pilgrimsmässa i Assisi. Foto: Hanna Törling

SISTA RESAN TILL ASSISI

Huddinge Pastorat har sedan flera år tillbaka haft ett gemensamt arbete kring konfirmander. Med tanke på rådande klimatkris beslutade vi att kommande flygresa till Assisi i Italien skulle bli den sista. I framtiden kommer inga konfirmander i pastoratet att flyga till sina läger. Andra klimatvänligare transportmedel får ersätta flyget.

Vi hade en väldigt fin och minnesvärd Assisi-konfirmation 2019. Tre konfirmander döptes på berget Mont Subasio iklädd vita dopdräkter, som de på konfirmationsdagen också bekräftade sina dop i. Ledarteamet sjöng i stämmor "Ain't no Mountain" i sann gospeland under denna minnesvärda dopgudstjänst. Efter dopet delade vi nattvard innan vi vandrade vidare uppför berget till den plats där den helige Franciskus drog sig tillbaka för att möta naturen och Gud.

TRÅNGSUND- SKOGÅS FÖRSAMLING

Att sammanfatta allt spännande och gott som hänt under ett helt år i församlingen på ett par sidor är en utmanande för att inte säga omöjlig uppgift. Hundratals människor rör sig genom våra verksamheter varje vecka i våra två kyrkor, Mariakyrkan i Skogås centrum och Tacksägelsekyrkan vid Trångsunds kyrkogård. Därför fokuserar vi i första hand sammanställningen utifrån församlingens prioriterade områden för 2019 och lyfter fram det som var nytt eller innebar förändringar i år.

Årets Luciakonsert är en höjdpunkt. Varje år brukar Mariakyrkan – som är pastoratets största kyrka – fyllas till sista plats. 2019 var inget undantag.

UTVECKLA EN RELEVANT OCH INKLUDERANDE DIAKONI

I mars kunde vi anställa en heltidsvikarie på vår diakontjänst vilket har varit avgörande för den diakonala tillväxten under året. Över 460 registrerade kontakttillfällen under året har noterats och vi har kunnat förmedla fondmedel till många av de allra mest utsatta

som bor eller vistas i vår församling. Genom samarbete med Hela människan tar vi emot och delar ut mat från butikerna som annars kanske hade slängts. Ett helt nytt klädförråd inrättades under året och vi kunde återvinna och dela ut mycket kläder. Samarbetet med Röda korset i Trångsund var viktigt i det avseendet.

Sedan fortsätter Café Maria vara en öppen mötesplats under de flesta dagarna i veckan, varav det under tre dagar går att få lunch eller frukost till självkostnadspris i en välkomnande och behaglig miljö. En präst eller diakon finns alltid på plats under måltiderna.

Vidare bjöd vi in till familjeläger där relationer mellan familjer i församlingen stärktes. Det innebar avkoppling för familjer som i vardagen har en hög stressnivå. Vuxna och barn kunde tillsammans på sina villkor bada, leka eller bara vara.

STÄRKA OCH FÖRDJUPA IDEELLT ENGAGEMANG

När vi kartlade de ideella i församlingen kunde vi räkna över 90 ungdomar och vuxna som regelbundet lägger ned tid och energi på olika uppdrag i församlingen. I arbetet med de yngre åldrarna har en ny grupp ideella formats och utbildats i arbetet med Samling för barn i samband med högmässan. Fler ideella har engagerat sig i dramatiseringarna av jul- och påskberättelsen. Bara inför jul kom 20 klasser från förskola och skola på besök för att få del av evangelieberättelsen om hur Gud blir människa!

I mars diplomerades vår första grupp med ungdomsledare. Under två terminer gick de i ledarutbildning och fortsatte sedan som ideella ledare i konfirmandverksamheten. Till hösten började sedan hela 17 nya ungdomar i den nya ledarutbildningen. Vi ser verkligen fram emot att bereda en plats åt alla dessa ungdomar som vill engagera sig i församlingen. I kafé hjälper ideella till vid genomförandet av luncher, frukostar, temasöndagar och sommarcafé. Under året trycktes fina t-shirts upp till både de ideella och de personer vi regelbundet har i arbetsträning.

ÖPPEN MOT VÄRLDEN - GLOBALA PERSPEKTIV

Bland de förtroendevalda i församlingsrådet finns en stor vilja till att avsätta budgeterade medel till de allra mest behövande människorna på jorden, nämligen de som tar del av något av alla Svenska kyrkans internationella projekt. Under året ändrades namnet på det internationella arbetet till ACT Svenska kyrkan. Detta synliggörs tydligt och vackert med bland annat en stor världskarta i entrén i Mariakyrkan, där man kan läsa om

GODLY PLAY

Numera erbjuder församlingen Samling för barn varje söndag under vår och höst, förutom under familjemässorna. Barnen börjar med att vara med sina vuxna i den "vanliga" gudstjänsten i kyrkan, men går under Ordets gudstjänst iväg för att ha sin egen samling, som leds av anställd personal eller ideella utbildade i Godly plays metodik.

Godly play handlar om att ge barn ett språk för att tänka på, tala om och uttrycka kristen tro. Det är helt enkelt en metod för att förmedla Bibelns berättelser. En Godly play-samling är en helhet: ledaren bjuder in barnen till att lyssna till en berättelse som följs av gemensamma "undringar", lek med berättelsematerialet, en enkel fest och bön.

Godly play passar grupper med barn mellan två och tio år, och berättartekniken kan användas för alla åldrar.

utvalda projekt inom ACT Svenska kyrkan. Internationella gruppens arbete tillsammans med församlingsrådets anslagna medel uppgick under 2019 till hela 71 093 kr!

Utredningsfasen när det gäller att etablera en vänförsamlingskontakt har tagit tid. Nu har vi dock en församling identifierad i ett av Stockholm stifts vänstift, nämligen i Dresden i Tyskland. Vi hoppas att dessa kontakter ska utvecklas och fördjupas under 2020.

Under höstterminen tog församlingen ett steg till i fördjupningen av att tillhöra det nationella nätverket med mångkulturella församlingar: Framtiden Bor Hos Oss (FBHO) bland annat genom deltagande i en nationell konferens.

Samling för barn. Sara Johansson, präst i församlingen, leder tillsammans med flera ideella vår söndagsskola, kallad Samling för barn. Barnen får uppleva Bibeln med hjälp av Godly Play. Under 2019 uppmärksammades vårt arbete på nationell nivå, då fotografen Magnus Aronson från IKON besökte oss.

ÖPPEN MOT VÄRLDEN – LOKALA PERSPEKTIV

Ett steg i ledet att uppmärksamma mångfaldens spännande gåva gjordes genom att arrangera en vänskapsfest i oktober. En härlig fest med 100-talet personer blev det tillsammans med många församlingsbor som hade tagit med sig internationell mat, inte minst vännerna i St Gabriels etiopisk-ortodoxa församling som firar gudstjänst i Tacksägelsekyrkan i Trångsund varje söndag. Förutom den internationella buffén, minglet och levande kletzmusik framfördes också uppskattad sång och musik av barn från Mariakyrkans barnkörer.

Församlingsbor inbjöds i kanske ännu större utsträckning än vanligt till varierade musikupplevelser under året i våra kyrkor. Två fullsatta julkonserter ordnades i stora Mariakyrkan med barnköerna respektive Mariakyrkans kör. En musikserie med samtida populärmusik med Bob Dylan, Prince, Leonard Cohen lockade många och nya besökare under året. Under sommaren genomfördes en serie med musik i sommarkväll i Tacksägelsekyrkan med stor uppslutning som också föregicks av en enkel men uppskattad matservering. På Kriminalvårdsanstalten Beateberg arrangerade vi en väldigt uppskattad julkonsert.

POPULÄRA KONFIRMANDGRUPPER

Efter flera år med i princip nedlagt konfirmandarbete glädde vi oss under 2019 åt att församlingen hade två fullbokade konfirmandgrupper – vi hade till och med konfirmander på väntlista. Faktiskt tog vår församling emot flest konfirmander i pastoratet. En välkommen och uppmuntrande känsla efter flera års motgångar på konfirmandfronten.

Vi hoppas att utvecklingen kan fortsätta, trots att Coronabrottet 2020 satt många käppar i hjulen för årets läger.

Barnkörerna bjöd både in till musikalerna *Se mig* och *musikmässan Ett Änglaspel*, komponerat av församlingens kantor. Dessutom uppläts Mariakyrkan till flera stora konserter med bland annat

OCH MYCKET ANNAT ...

Vad mer finns att säga om församlingens verksamhet? Jo, massor! Vi hade under oktober 20-årsjubileum för församlingens rollspelsgrupp med pionjärerna på plats. Svenska kyrkans bildbyrå var besök och fotograferade

i vår barnverksamhet vilket blev ett tydligt bidrag till församlingens synliga mångfald. Under 2019 mer än fördubblades antalet konfirmander i församlingen.

Dessutom har vi ju alla regelbundna mötesplatser i öppen förskola, familjeträffen, skapargruppen, babyrytmik, torsdagsträff, lunchkonsert, finsk verksamhet, arbets-kretsen och alla externa grupper vi tar emot.

Jerker Ekvall, församlingssherde

Varje år gestaltar församlingens medarbetare och många ideella julens och påskens spännande berättelser. Våra påsk- och julvandringar brukar snabbt bokas upp och vi tar emot många elever varje år.

EN TREDJEDEL FLER GUDSTJÄNSTFIRARE

Foto: Kristin Lidell /ikon

I Trångsund Skogås församling ökade gudstjänstfirandet med 31 procent mellan 2018 och 2019. Det är glädjande siffror, och församlingsherde Jerker Ekvall tror att orsakerna till att fler kommer till högmässan är tre strategiska satsningar – och Stockholms stifts gudstjänstutvecklingskurs.

Församlingen har gjort några medvetna strategiska val. Först och främst har vi satsat på barn och deras familjer. Sedan snart två år erbjuder vi under terminerna alltid Samling för barn under högmässan, där barnen under Ordets gudstjänst fortsätter sin samling i ett annat rum under ledning av en präst eller ideell medarbetare. Församlingen har även satsat på ungdomarna. De två stora konfirmandgrupperna som finns i församlingen har majoriteten av sina träffar i samband med söndagsgudstjänsten. Det gör att det blir ett naturligt inslag att fira gudstjänst och ungdomarna lär sig liturgin efterhand.

Vi har också satsat på ökad delaktighet. Förutom den trogna skaran av kyrkvårdar är det ofta fler som medverkar numera. Ledarna i Samling för barn och många barn deltar ofta i processionen. Ungdomarna i ledarutbildningen och de äldre ungdomsledarna i konfirmandarbetet medverkar regelbundet med olika uppgifter, till exempel att ta upp kollekt eller att sjunga en solosång. Nyligen har vi börjat att ha läsningar på andra språk än

svenska. Ett antal söndagar per termin har vi lunch i stället för kyrkkaffe då vi har temasöndag med inbjuden gästtalare. Ofta har vi en sångövning innan gudstjänstens början som underlättar för deltagande i gudstjänsten.

År 2017 inleddes ett utvecklingsarbete med huvudgudstjänsten i fokus där deltagandet i Stockholms stifts gudstjänstutvecklingskurs var centralt. Denna processinriktade kurs mynnade bland annat ut i våra kärnvärden som vi fick fram genom att prata gudstjänstupplevelser i församlingens alla olika verksamhetssammanhang. Bakom dessa korta ord och meningar ligger mycket samtal, arbete och reflektion. De är kärnvärden som ska prägla gudstjänsten i Trångsund Skogås församling:

GEMENSKAP - När vi samlas är våra olikheter en gåva. Vi ser och bekräftar varandra.

BERÖRANDE - Öppna sinnen skapar rymd för att möta Gud. Heligt och samtidigt nära.

GLÄDJE - Vi firar livets gåva. Hopp och inspiration bär oss vidare.

Foto: Magnus Aronsson/Ikon

Charlotte Roman är ideell medarbetare, kyrkvård och även ersättare i församlingsrådet. Hon var med i gudstjänstutvecklingskursen och har deltagit aktivt i arbetet att förnya gudstjänsten i församlingen.

– Det bästa med kursen var att den på ett konkret och praktiskt sätt synliggjorde olika områden att arbeta med för att utveckla gudstjänstlivet. En väldigt fin bonus var dessutom alla fina möten och samtal vi haft med både varandra, våra för-

samlingsbor och de andra medverkande från andra församlingar, säger hon.

Hon tror att kursen har en stor del i varför gudstjänstfirandet har ökat i församlingen.

– Med hjälp av kursen kunde vi tillsammans mejsla ut och utveckla de områden som församlingsborna uttryckte var viktiga, det som berörde. Jag tror att vi genom arbetet med att få olika grupper att uttrycka vad som känns gott i gudstjänstlivet skapat en tydlighet, öppenhet och lyhördhet som uppskattas av våra besökare.

Charlotte Roman tycker att högmässan i Trångsund Skogås kännetecknas väl av värdeorden: gemenskap, berörande och glädje.

– Jag tycker att vi tillsammans lyckas bra med att hålla i våra värdeord i praktiken. Men det är viktigt att fortsätta arbeta med detta och skapa en kultur som liksom sitter i väggarna!

På många håll i stiftet börjar det röra på sig i gudstjänstlivet. Många församlingar satsar och upplever ett stort engagemang kring församlingens gudstjänst. Flera av församlingarna i pastoratet har genomgått gudstjänstutvecklingskursen i stiftets regi och upplever ett ökat deltagande i söndagens mässa. I Trångsund Skogås firas söndagens gudstjänst i Mariakyrkan i Skogås även om ett tiotal huvudgudstjänster också hålls i Tacksägelsekyrkan i Trångsund under sommaren och i samband med våra stora högtider. Under 2019 räknade vi till totalt 5086 gudstjänstbesök i församlingens huvudgudstjänst varav 3871 skedde i högmässan. Det är en ökning med 31 procent gentemot föregående år. Familjemässan som firas tre gånger per termin samlade i genomsnitt 153 deltagare. Mellan åren 2017 och 2019 har medianvärdet för deltagandet i söndagsgudstjänsten ökat från 38 till 57, vilket motsvarar 50 procent.

Arbetet med gudstjänstutveckling är bara påbörjat och vi blir aldrig färdiga. Långsamt, lyhört och långsiktigt är ledord vi bär med oss från gudstjänstkursen.

Jerker Ekvall, församlingsherde

Robin Nilsson är konfirmerad i församlingen och är nu ledare i konfirmandgrupper. Han tycker att kärnvärdena avspeglas väl i gudstjänsten.

– Jag känner mig alltid trygg här, jag känner att jag kan snacka med folk här, säger han.

Han började själv som konfirmand och ser att konfirmanderna i församlingen har ökat i antal.

– Men jag tror att gudstjänstfirandet har ökat i alla åldrar. Församlingens kyrkor ligger också bra till. Jag har själv pratat med folk vid exempelvis kyrkkaffet och då har en del berättat att de är medlemmar även i Pingstkyrkan exempelvis, men att Mariakyrkan ligger bättre geografiskt för dem.

Ett av kärnvärdena är glädje.

– Jag tycker att glädjen alltid är närvarande, i både psalmer och ofta även predikan. Jag blir själv glad av att vara här, säger han.

Foto: Helena Svensson

Varje människa är skapad av Gud, älskad av Gud och har ett värde som inte får ifrågasättas.

Vi vill vara en fristad, där varje människa kan känna sig trygg, respekterad och fri oavsett ålder, kulturell bakgrund, etnicitet, tro, könsidentitet, sexuell läggning eller funktionsvariation.

Mångfaldsvision
för Flemingsbergs församling

REGNBÅGSNYCKELN

Under 2019 har Flemingsbergs församling genomgått processmodell Regnbågsnyckeln, vilket avslutades med att församlingen tilldelades hbtq-märkningen Regnbågsnyckeln 2020. Nyckeln överlämnades i samband med mässan söndagen den 23 februari 2020. "Vår församling har från första början haft en tydlig värdegrund om alla människors lika värde", konstaterade församlingsherde Helena Hedlund i en intervju med radio P4 Stockholm.

Svenska kyrkan i Flemingsberg är den första församlingen i Stockholms stift att hbtq-märkas med Regnbågsnyckeln. Regnbågsnyckeln är en märkning som visar att förtroendevalda och medarbetare i en församling genomgått processmodell Regnbågsnyckeln för en mer inkluderande kyrka och har viljan att aktivt arbeta för mångfald och öppenhet. Processen består av utbildning, studiecirkel, visionsarbete samt reflektion och leder fram till att församlingen efter utförd process och utarbetade mångfaldsvisioner får ta emot märkningen Regnbågsnyckeln. Som grund för processen används boken *Så att jag kan komma in* som är skriven av Erik Gyll och Frida Ohlsson Sandahl och utgiven av Riksförbundet EKHO.

Som en del i processen har Flemingsbergs församling utformat en Mångfaldsvision. Den har sin utgångspunkt i församlingens övergripande vision:

Att vara ett vär(l)dshus med rum för många och tillsammans med andra, med god vilja och kraft, verka för fred – i relation till Gud, medmänniskor och sig själva. Att ta Bibeln på allvar och söka förstå och tolka den i ljuset av mänsklig erfarenhet och olikhet samt utifrån vad vår tid vet och erfar.

Initiativtagare till att genomgå hbtq-märkningen är Elisabeth Norberg, förtroendevald i Flemingsbergs församlingsråd.

– För mig har alla människors lika värde alltid varit en jätteviktig fråga och jag känner att Svenska kyrkan, och i synnerhet Flemingsbergs församling, är en plats där allas värde respekteras och alla kan vara sig själva, säger Elisabeth Norberg.

Tanken att genomgå processen väcktes under "Idédagarna i Umeå", arrangerade av Ideellt forum – ett samarbete mellan olika inomkyrkliga organisationer,

Den 23 februari 2020 tog så äntligen Flemingsbergs församling emot Regnbågsnyckeln efter mycket gott arbete i församlingen. Överst till vänstre syns kyrkoherde Torbjörn Strand, församlingsherde Helena Hedlund, församlingens rådets förtroendevalda Elisabeth Norberg och Sensus representant Sara Björk.

där Regnbågsnyckeln presenterades av EKHO – Ekumeniska gruppen för Kristna HOMOsexuella. Regnbågsnyckeln som varumärke ägs av Riksförbundet EKHO och Sensus studieförbund. 2016 tog Riksförbundet EKHO, tillsammans med Svenska kyrkan i Växjö stift, initiativ till en hbtq-märkning, utifrån Svenska kyrkans kyrkomötes beslut 2013 om att församlingarna ska uppmuntras att hbtq-certifieras. 2017 beslutade Svenska kyrkan att Regnbågsnyckeln ska erbjudas till alla församlingar.

Flemingsbergs församling inledde processen den 31 mars 2019 och under det gångna året har samtliga förtroendevalda och anställda genomgått Regnbågsnyckelns sex steg. Det har varit ett uppskattat initiativ som redan stämmer väl överens med församlingens värde-

grund, enligt Helena Hedlund, församlingsherde. – Det har inneburit en fördjupning av den värdegrund församlingen redan har och som bygger på alla människors lika värde. Vi är rätt trygga i att vi redan står på den värdegrunden, men man kan ju också bli hemmablind och för att vara den öppna kyrka vi vill vara behöver vi verktyg för att kunna upptäcka saker som vi kan jobba vidare med. Det är precis som med andra värden, som fred och demokratiska principer, någonting man hela tiden måste erövra för att kunna behålla. Under processen har vi bland annat fått samtala mycket om att synliggöra och upptäcka normer och fördomar, säger Helena Hedlund.

Martin Vind Zettersten, kommunikatör

GRÖNT BOKSLUT

Det här gröna bokslutet är ett sätt att beskriva det arbete som gjordes under året inom miljö och hållbarhet i Huddinge pastorat. Vi arbetar sedan 2014 med Svenska Kyrkans miljö-diplomering för en hållbar utveckling. Diplomeringen är uppdelad i tre faser och 2016 blev vi godkända och fick diplom för Fas 1 och 2019 fick vi diplom för fas 2. Hösten 2015 enades världens länder genom FN om Agenda 2030 – 17 globala mål som tillsammans formar en gemensam karta som ska vägleda oss alla till en hållbar utveckling. Begreppet hållbar utveckling har flera olika dimensioner som pekar på behovet av att tänka och agera långsiktigt och se till helheten när jordens resurser förvaltas och används.

EKOLOGISK HÅLLBARHET

Den ekologiska dimensionen handlar om att hushålla med naturresurserna och värna miljön. Huddinge pastorat äger och förvaltar flera kyrkor, byggnader och ett krematorium. Under året har vi arbetat särskilt med att minska vår energiförbrukning och öka möjligheten till att producera förnybar energi genom en förstudie att installera solceller. Andra särskilda insatser har skett usom tillexempel inköp av elbil samt uppsättning av laddstolpar. Under året beslutade pastoratet att avstå resor med flyg i konfirmandverksamheten.

Ekologisk hållbarhet	2018	2019
Köpt energi (kWh)	1 336 870	1 266 810
Utsläpp av CO ₂ e	24 ton	22 ton
Egenprod. förnybar	330 000 (kWh)	330 000 (kWh)
Utsläpp av CO ₂ e från kyrkvinden	(330 andelar) 3 ton	(330 andelar) 3 ton

SOCIAL HÅLLBARHET

Den sociala dimensionen handlar om att verka för de mänskliga rättigheterna, tillit, inkludering och egenmakt. Huddinge pastorat arbetar och är en betydande aktör på det sociala området genom sin lokala verksamhet i närsamhället och i internationellt utvecklingsarbete. Diakonin i pastoratet är Guds utsträckta hand till människor. Vår uppgift är att upprätta, stärka och stödja människor och ge hopp. Diakonin ska utgå från människornas behov och möta dem där de är, även med praktisk handfast hjälp. Under året har flera diakonala insatser gjorts som man kan läsa om i denna verksamhetsuppföljning. Här kan särskilt nämnas de hembesök som har gjorts och de ekonomiska bidrag som ges till behövande.

Social hållbarhet	2018	2019
Antal hushåll bidrag	302	342
Tot bidrag i kr.	415 307	404 658

EKONOMISK HÅLLBARHET

I den ekonomiska hållbarheten berörs bland annat hur ekonomiska resurser används och förvaltas hållbart. Pastoratet har förvaltare för diskretionär förvaltning vilket innebär att de gör placeringar utifrån de riktlinjer vi har givit och som utgår från vår placeringspolicy. Att se över hållbara inköp är av stor vikt. Under 2019 har pastoratet aktivt minskat sin köttkonsumtion för klimats skull. Vidare har vi minskat kontanthantering i pastoratet. Vi vill att så mycket som möjligt av pengarna ska gå till det ändamål som är avsett och inte till avgifter rörande kontanthantering. Under året infördes möjligheten att swisha sin kollekt.

Ekonomisk hållbarhet	2018	2019
Insamling kollekt inkl. Swish/	300 000	325 783
Insamling av kollekt i kr via swish	0	52 717

ANDLIGA OCH EXISTENTIELL HÅLLBARHET

Den andliga och existentiella dimensionen omsluter de övriga tre. Här vilar Svenska kyrkans teologi, värderingar och ställningstaganden. I gudstjänst, undervisning, diakoni och mission förs angelägna samtal om värderingar och livsval med människor i alla åldrar. På så vis bedriver landets församlingar ett andligt hållbarhetsarbete som kommer hela samhället till del. Under 2019 kan vi se att många kommer till pastoratets gudstjänster och vi vill särskilt nämna att under året startades en diakonal frukost på torsdagar i prästgården med cirka 50 deltagare per tillfälle.

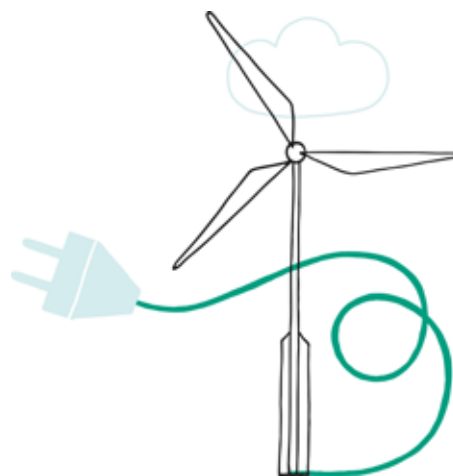

Andlig och existentiell hållbarhet	2018	2019
Antal huvudgudstjänster	253	247
Deltagare	14 826	15 818
Antal konfirmerad	133	120
Kyrkotillhöriga 15 åringar	738	653

ARBETET PÅ KYRKOGRÅRDARNA

Kyrkogårdsförvaltningen i Huddinge pastorat driver kyrkogårdar och markanläggningar utifrån ett miljövänligt arbetssätt och eftersträvar att minska de negativa miljöeffekterna. Kyrkogårdarna i Huddinge är vackra och välbesökta. Som en positiv miljöaspekt är att kyrkogårdarna värnar om den biologiska mångfald samt att här finns en plats för rekreation. I dagsläget planteras både perenner och ettåriga växter. De arbetsmaskiner som används är eldrivna och de stora åkgräsklipparna är dieseldrivna med det fossilmria bränslet ECOPAR. Vi har ett krematorium med två ugnar där vi genom åren fått en minskning av koldioxidutsläppen från 350 ton per år till 70 ton per år. Efter konverteringen av anläggningen till RME-drift har vi sänkt koldioxidutsläppen till ca. 50 ton per år.

Krematoriet	2018	2019
Utsläpp krematoriet, koldioxid	40,3	41,3

Therese Törnros, kanslieskreterare & miljösamordnare

DÖDENS RITER OCH SORGENS SPRÅK

Tema döden och sorgen kom till för att vi ville arbeta med olika aspekter av död, sorg, tröst och hopp. Vi ville erbjuda allt från sorgegrupp för unga, samtalsgrupper, intervjuer med människor som belyser dessa ämnen från olika håll, samt visa att vi kan möta människors behov av att tala om det som finns i deras liv. Sorg och förlust är en del av den mänskliga erfarenheten, och behovet att få processa finns hos många, oavsett ålder.

Vi har sett Allhelgona växa till att bli en mycket stor folklig högtid, då många besöker våra begravningsplatser. I mötet med skolelever märker vi också att det finns många frågor om döden, eller att barnen vill dela med sig av sina erfarenheter av dödsfall i familjen eller om begravingar de besökt. Daniella Andersson har under sin tid i Lidingö församling anordnat många kyrkogårdsvisningar för barn, och vi ville pröva samma koncept i Huddinge, och framför allt öka dialogen med skolorna om att församlingen kan vara en bra dialogpartner om död och sorg.

Vi ville även informera om att vi tillhandahåller sorgegrupper för barn och unga som förlorat förälder, syskon eller annan närstående familjemedlem, och erbjuda temadagar och temagudstjänster runt Allhelgona.

Några i arbetslaget bestämde sig för att jobba vidare med detta, och förutom lärarfrukost med information utmynnade projektet även i erbjudanden om skolbesök, tidningen Pax temanummer om död och sorg, en konsert med recitation på temat "Odysse genom dödens

landskap", skapat av Johan Berke, Eva-Britt Brännström och Annika Strömmer, samt föreläsningar.

Ungdomskören Vox Angelica gav sin konsert Sång till tröst under Allhelgonahelgen, och hade besöksrekord. Även föreläsningen av kvinnan som förlorat sin man till psykisk ohälsa/suicid, och föredraget om humor i sorgens mörker den 10 november fick många besökare, många huddingebor men även tillresta i bägge fallen. Flera har senare kontaktat församlingen, och berättat att numret av Pax varit en tröst i egen sorg, eller att föredragen väckte tankar och var uppskattade. Även kritiska eller ifrågasättande röster har hörts (två), med frågor om varför vi tar upp ett tema som kan väcka negativa känslor, men vi sysslar ju med alla sidor av mänsklig existens, och vill gå med människor i både ljusa och mörka dagar.

Att kunna erbjuda mötesplats för barns och ungas frågor om livet och döden har också känts meningsfullt för oss som jobbat med detta, för Ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det.

Annika Strömmer, pedagog

EN START ATT FÅ ARBETSTRÄNA HÄR

Foto: Caroline Hedin

Johannes Jönsson har arbetstränat i Huddinge församling i över ett år. Här är hans berättelse.

Jag har varit sjukskriven sen november 2010 och fick en Aspergerdiagnos på våren 2011, som 34-åring. Då hade jag både pluggat på universitetet och arbetat fram till dess men kände att jag inte riktigt klarade av samma tempo som de flesta andra.

Jag blev mentalt utmattad av att jobba heltid dagtid och hade självmant sökt mig till att jobba deltid på kvällar eller nätter. Får jag bara gå mer för mig själv och koncentrera mig på en arbetsuppgift i taget fungerar det - men arbetslivet ser ju sällan ut så idag, tyvärr.

Efter flera år av tragglande med kommunen och olika myndigheter fick jag till slut börja arbetsträna och jag föreslog själv Huddinge församling som en plats jag trodde skulle passa - för oss båda. Så jag kom hit i augusti 2018 och har varit här sen dess.

Församlingen har flera olika fastigheter så när brist på arbete är det inte. Kyrkvaktmästarna måste ju prioritera

förrättningar i kyrkan och kyrkogårdsförvaltningen utemiljön, så arbetsuppgifter som faller i området kontorsvaktmästare-fastighetsskötare faller lite mellan stolarna ibland och där känner jag att jag kan bidra mest. På en större arbetsplats som den här finns det alltid saker som behöver lösas praktiskt och det passar mig bra att få jobba med sånt.

Kollegorna verkar nöjda med min insats. Så mycket faktiskt, att jag från april ska börja en lönebidragsanställning här. På så sätt bidrar församlingen till att skapa en plats där jag kan bidra med den arbetsförmåga jag har, under villkor som fungerar för mig, samtidigt som arbete utförts som inte annars hunnits med. Och att Arbetsförmedlingen skjuter till medel för ett riktigt arbete istället för att Försäkringskassan betalat ut sjukpenning. Det blir ju vinst för alla inblandade - och samhället i stort.

Johannes Jönsson, vaktmästare

AGNES TESTAR ATT JOBBA I KYRKAN

Agnes Henningsson snart 20 år har i mer än ett halvår arbetat som fritidsledare i Svenska kyrkan i Huddinge. Men hennes erfarenhet av pastoratet sträcker sig fem år tillbaka tiden. Trots att hon är Älvsjöbo.

- När det blev dags för konfirmation så ville jag konfirmera mig med mina kompisar från Segeltorp i Sankt Mikael's församling. Och efter det har jag varit kvar där och genom denna tjänsten har jag kommit till Huddinge församling.

Det var en av pedagogerna i Sankt Mikael's församling som tipsade Agnes om tjänsten. Då hade Agnes redan varit ungdomsledare i Segeltorp.

- Att vara ungdomsledare älskade jag och jag skulle precis ta studenten och visste inte vad jag ville göra efter, mer än att jag ville ha ett sabbatsår. Så jag kunde inte hitta ett mer perfekt jobb, där jag både får göra något som jag tycker är superroligt och samtidigt lära mig nya saker.

Agnes har en så kallad ungdomstjänst vilket betyder att den är på ett år och sedan går bollen över till någon annan. Arbetsdagarna är varierande och ser helt olika ut.

- Jag är med i många verksamheter och vissa återkommer varje vecka medan andra är en gång i månaden. Men jag är bland annat med nere på öppna förskolan och jag är med på ungdomsgruppens träffar. Jag har körfika med diskantkören och är med på körleken och mycket mer.

Agnes berättar att hon framförallt jobbar i Huddinge kyrka men några av arbetsuppgifterna är i Segeltorps kyrka, där är hon bland annat hjälper till med juniorgruppen.

I framtiden vill hon börja plugga men först vill hon resa lite. Vad hon ska plugga till varierar från dag till dag berättar hon.

- Oj jag vet inte riktigt antingen socionom, barnmorska eller lärare. Alla tre är ju väldigt olika men jag vill i alla fall jobba med människor på något sätt.

Det är också en av de sakerna hon tänker på med att arbeta i Svenska kyrkan.

Foto: Clara Henningsson

- Här träffar vi människor från alla samhällsgrupper på ett sätt som man nog inte gör på så många andra platser. Det är inte bara en typ av människa som hittar hit utan alla är olika. Det är människor i alla åldrar och med olika typer av livssituationer.

Agnes vet inte riktigt när intresset för kyrkan började. Hon kommer inte från en familj som ofta går i kyrkan.

- Men konfirmation var något som kändes självklart för mig och det måste varit genom den som intresset började, tror hon.

Agnes minns sin konfirmationstid i stort som väldigt rolig med mycket skratt och en stark gemenskap.

- Mitt starkaste minnen är att vi fick lära oss något nytt och intressant, samtidigt som vi hade kul tillsammans.

Caroline Hedin, kommunikatör

LIVSSTEGEN

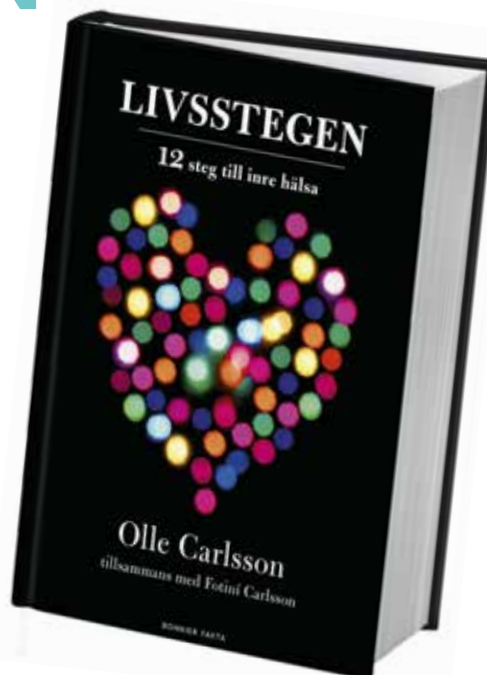
Livsstegen är ett självhjälsprogram i 12 steg för alla "normalstörda" människor där livsproblem – stora som små – har skapat en känsla av vilsenhet. Det kan bero på vantrivsel på jobbet, ett stukat självförtroende, ett destruktivt beteende som det är svårt att komma ur eller maktlöshet inför livets stora frågor. Livsstegen utgår från Olle Carlssons bok "Livsstegen – 12 steg till inre hälsa".

Livsstegen bygger på tolvstegsprogrammet metoder för livsförändring. Prästen Olle Carlsson arbetade med tolvstegsmetoden på 1980-talet och tog sedan med sig det in i sitt arbete i Katarina församling. Där utvecklades det till Livsstegen som ska passa alla. Katarina församling erbjöd så småningom utbildning i att leda livsstegsgrupper för alla som arbetade i församling. Nu finns livsstegen i många församlingar i hela landet.

Det fanns en önskan om att vi skulle kunna erbjuda Livsstegen i pastoratet, samtidigt som jag kände att det här var något som lät väldigt spännande. Jag gick utbildningen och ledde sedan några grupper ideellt i Katarina församling på kvällstid, tills vi kunde komma i gång i Huddinge församling. Under våren 2018 startade vi vår första livsstegsgrupp som jag ledde tillsammans med prästen Johanna Saxerbo. Vi fortsatte ha en grupp tillsammans under våren 2019. På höstterminen lämnade vi över ledarskapet till två ideella som deltagit i våra två grupper. Tanken med livsstegen är att den som deltagit i en grupp sedan själv kan bli livsstegsledare.

Inför varje start av en livsstegsgrupp träffar vi alla som vill vara med på en introduktionsträff. Där berättar vi om livsstegen och alla får prova på konceptet. En självhjälsgrupp passar inte alla, eftersom det krävs en förmåga att lyssna och att kunna härbärgera det som man får höra. Att ta emot anmälningar och hålla i introduktionen är något som inte kan överlätas till ideella, så det har jag fortsatt göra.

Livsstegsgrupperna träffas en gång i veckan och en grupp består av cirka 10 deltagare och två ledare som möts under tolv veckor. Varje träff är 90 minuter lång. Vi läser ett kapitel ur boken till varje träff. Sedan utgår vi från tre

existentiella frågor som finns till varje kapitel och vi delar kring dem. Det är runddelning och alla är med och pratar. Ingen får kommentera eller ge råd i sina delningar. Vi utgår alltid från oss själva. Vid varje träff är det också en deltagare som berättar sin livshistoria i cirka 20 minuter. Då utgår vi från vad vi känt oss maktlösa inför i livet. För många av oss är det första gången som vi får berätta om våra liv utan att bli avbrutna eller få råd. Det skapar igenkänning, känslan av att bli sedd och en stark gemenskap. Ledarna berättar också sina livsberättelser och deltar på lika villkor. Det kan kännas ovanligt för många som arbetar i kyrkan som är vana vid att bara vara den som lyssnar och hjälpa andra. Vinsten är dock väldigt hög eftersom det skapar en särskild gemenskap när vi vågar visa att även vi behöver vår Högre krafts hjälp.

Deltagarna har kommit från hela pastoratet, men även utanför. Många har varit i 40-50-års åldern och brukar inte delta i andra verksamheter i kyrkan. Livsstegen är deras första möte med oss. Det är en möjlighet att få prata om sitt liv med ett existentiellt perspektiv.

Maria Milén, kommunikatör, redaktör för tidningen Pax, och livsstegsledare

SMÅTT & GOTT

RELIGIONSDIALOG

I det mångreligiösa Sverige, och i vårt eget Huddinge, är kunskap, förståelse och samverkan nödvändiga för att människor av olika tro ska kunna leva tillsammans. Som majoritetskyrka utifrån historien och tillgång av ekonomiska och personella resurser bär vi ett särskilt ansvar för att visa gästfrihet. Med pastoratets värdegrund är vi på fast mark också i detta arbete; Ansvar – Respekt, Mångfald – Medmänsklighet och Samarbete – Delatighet.

Centrum för religionsdialog, Stockholms stift, skriver: *Religionsdialog är möten mellan människor; möten där vi i öppenhet och med förtroende för varandra delar det som är viktigt i våra liv. Religionsdialog är inte debatt, där det gäller att övertyga en "motståndare". Det är inte heller förhandling där det gäller att komma fram till en minsta gemensamma*

nämnare. I dialogen möts vi som troende för att lära om och av varandra.

Under ett par år har vi på kyrkorådets uppdrag, sökt vägar för att bygga relation och nätverk med människor och samfund med annan tro. Vi inser att det är ett långsamt och långsiktigt arbete där inte minst relationen med barn och unga behöver få stå i fokus för att verka för en värld där vi talar väl om varandra och kan samexistera.

För att främja de goda mötena över religionsgränserna behöver vi inte minst reflektera över vår egen teologi och tradition. 2020 ska medarbetare mötas för att dela erfarenheter, öka vår kompetens och hitta pedagogiska metoder för ett aktivt arbete för religionsdialog.

Helena Hedlund, församlingsherde

DOPPROJEKTET I SIFFROR

Fortfarande rullar dopprojektet som numera är en dopprocess. Sedan detta startade 2017 ser vi en klar ökning och sedan följer vi tyvärr den nationella trenden med en sjunkande kurva. Men vi är fortfarande långt över den nivå vi låg på innan dopprocessen!

	2016	2017	2018	2019
Antal födda	1313	1232	1312	1260
Antal födda till medlem	732	567	597	564
Antal döpta	332	349	336	302
I procent döpta medlemsbarn (riket)	45 % (67%)	62 % (67%)	56% (65%)	54% (66%)
I procent döpta av de födda (riket)	25 % (44%)	28 % (42%)	25% (40%)	24% (40%)

ANTAL MEDLEMMAR, KYRKOAVGIFT OCH BEGRAVNINGSAVGIFT 2019

Flemingsberg församling hade **4054 medlemmar** vilket utgör **22%** av boende i församlingen.

Huddinge församling hade **24 742 medlemmar** vilket utgör **56%** av boende i församlingen.

Sankt Mikaels församling hade **8101 medlemmar** vilket utgör **34%** av boende i församlingen.

Trångsund-Skogås församling hade **11 088 medlemmar** vilket utgör **34%** av boende i församlingen.

Alla som är medlemmar i Svenska kyrkan betalar kyrkoavgift. För 2019 var den 69,0 öre per beskattningsbar hundralapp. Begravningsavgiften för 2019 är 25,3 öre per hundralapp.

REVIDERAD FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

Under året reviderades församlingsinstruktionen för alla fyra församlingarna i pastoratet. Församlingsinstruktionen är ett framåtsyftande strategiskt dokument som beskriver hur vi som kyrka ska möta framtidens utmaningar. Här vill vi berätta vad som är angeläget för oss i den samtid och det sammanhang som vi lever i.

Flera olika utvecklingsområden nämns i församlingsinstruktionen som vi behöver arbeta mer med de kommande åren. Det finns utvecklingsområden för mission, gudstjänst, undervisning och diakoni men också för samverkan och kommunikation. Vår vision lyder: Svenska kyrkan i Huddinge pastorat är modig och närvarande, en öppen gemenskap där vi är delaktiga och fördjupas i tro och liv. *Läs gärna församlingsinstruktionen på www.svenskakyrkan.se/huddinge/dokument*

IN- OCH UTTRÄDEN

Det finns ett generellt mönster för in- och utträden i Svenska kyrkan på riksnivå: 60 procent av dem som träder in i kyrkan är kvinnor och 60 procent av dem som träder ur kyrkan är män. Medan inträdena ligger på en konstant nivå har utträdena haft en större variation över tid. Utträden är svåra att prognostisera då de styrs av såväl trender och händelser.

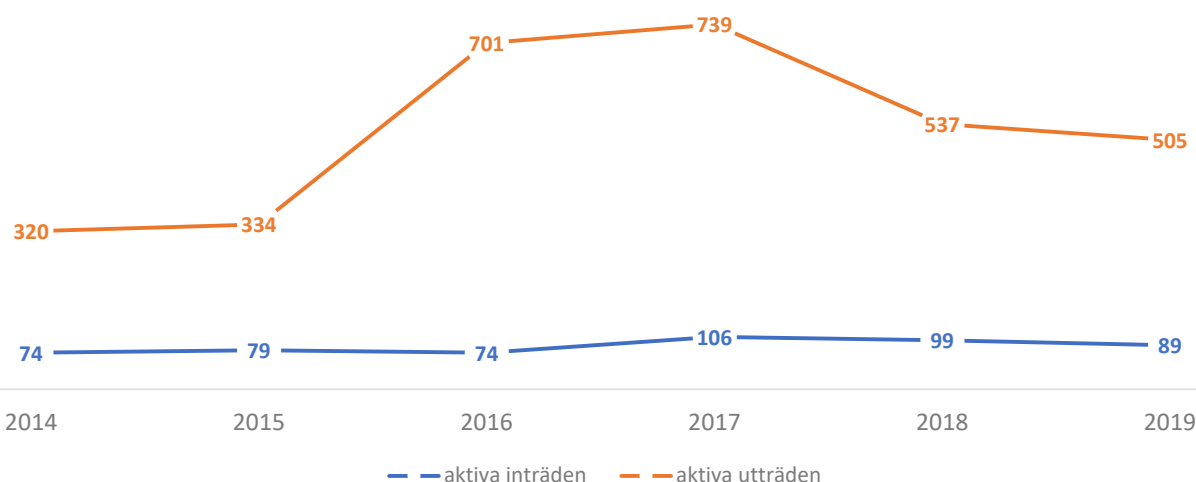

Diagram: Antal inträden och utträden i pastoratet

STATISTIK & SIFFROR

FLEMINGSBERGS FÖRSAMLING

Barbro Bergstedt (S), ordförande i
Flemingsbergs församlingsråd

Församlingens lokaler

Flemingsbergs kyrka

Ekonomi Resultatutfall (tkr)

Budgetram	-11 857
Intäkter	2 097
Personalkostnader	-12 461
Verksamhetskostnader	-2 313
Verksamhetsresultat	-12 676

In- och utträden, kyrkliga handlingar enl. församlingen

Antal dop	30
Antal konfirmerade	20
Antal vigslar	12
Antal välsignelser	2
Antal begravningar	41
Aktiva inträden	13
Aktiva utträden	54

Antal deltagare på

Huvudgudstjänst	3 500
Musikgudstjänst/konsert	831

Antal barn- och ungdomskörer	0
Antal vuxenkörer	4

Ekonomiska bidrag till hushåll

Antal hushåll	91
Totalt ek. bidrag	87 694

HUDDINGE FÖRSAMLING

Margareta Lydén Lökvist (S),
ordförande i Huddinge församlingsråd

Församlingens lokaler

Huddinge kyrka
Klockargården & Kyrkskolan
Tomtberga kapell
Prästgården

Ekonomi Resultatutfall (tkr)

Budgetram	-17 382
Intäkter	662
Personalkostnader	-15 106
Verksamhetskostnader	-4 029
Verksamhetsresultat	-18 474

In- och utträden, kyrkliga handlingar enl. församlingen

Antal dop	148
Antal konfirmerade	71
Antal vigslar	49

Antal välsignelser	1
Antal begravningar	173
Aktiva inträden	37
Aktiva utträden	233

Antal deltagare på

Huvudgudstjänst	3 605
Musikgudstjänst/konsert	2675

Antal barnkörer	3
Antal ungdomskörer	1
Antal vuxenkörer	5

Ekonomiska bidrag till hushåll

Antal hushåll	98
Totalt ek. bidrag	130 000

SANKT MIKAELS FÖRSAMLING

Benny Upphagen (S), ordförande i
Sankt Mikael's församlingsråd

Församlingens lokaler

Vårby gårds kyrka
Segeltorps kyrka

Ekonomi Resultatutfall (tkr)

Budgetram	-12 902
Intäkter	557
Personalkostnader	-10 394
Verksamhetskostnader	-2 624
Verksamhetsresultat	-12 461

In- och utträden, kyrkliga handlingar enl. församlingen

Antal dop	37
Antal konfirmerade	37
Antal vigslar	18
Antal välsignelser	0
Antal begravningar	67
Aktiva inträden	17
Aktiva utträden	84

Antal deltagare på

Huvudgudstjänst	3 627
Musikgudstjänst/konsert	1 261

Antal barnkörer	6
Antal ungdomskörer	0
Antal vuxenkörer	2

Ekonomiska bidrag till hushåll

Antal hushåll	89
Totalt ek. bidrag	115 169

TRÅNGSUND-SKOGÅS FÖRSAMLING

Ordförande i
Trångsund-Skogås församlingsråd:
Louise Callenberg (S)

Församlingens lokaler

Mariakyrkan
Tacksägelsekyrkan

Ekonomi Resultatutfall (tkr)

Budgetram	-12 226
Intäkter	328
Personalkostnader	-9 846
Verksamhetskostnader	-2 997
Verksamhetsresultat	-12 514

In- och utträden, kyrkliga handlingar enl. församlingen

Antal dop	87
Antal konfirmerade	55
Antal vigslar	20
Antal välsignelser	0
Antal begravningar	89
Aktiva inträden	21
Aktiva utträden	111

Antal deltagare på

Huvudgudstjänst	5 086
Musikgudstjänst/konsert	2 056

Antal barnkörer	3
Antal ungdomskörer	1
Antal vuxenkörer	1

Ekonomiska bidrag till hushåll

Antal hushåll	64
Totalt ek. bidrag	71 800

KYRKOGRÅRDSFÖRVALTNING

2019 (tkr)

Nettobudget (Överskott)	
Verksamhetens intäkter	39 371
Personalkostnader	-15 647
Övriga kostnader	-18 311
Av- och nedskr. av matr. anl. tillg.	-7 056
Räntekostnader	-385

Årsresultat (Underskott) -2 028

FASTIGHETSFÖRVALTNING

Budgetram	-14 420
Intäkter	1 452
Personalkostnader	-703
Ext. verksamhetskostnader	-16 525
Interna kostnader	-1 265
verksamhetsresultat	-17 041

KYRKOGRÅRDS- FÖRVALTNING

Kyrkogårdsförvaltningens verksamhetsuppföljning för 2019 är till största delen baserad på samtal med personalen och genomgång av olika dokument. Detta på grund av att undertecknad kyrkogårdschef anställdes i slutet av förra året.

Växligheten öppnades upp i Trångsunds minneslund för en tryggare miljö för besökare. Foto: Jannica Lennmark.

PERSONAL OCH ORGANISATION

Våren 2019 valde den tidigare kyrkogårdschefen Pauline Bergman att sluta och undertecknad blev anställd som kyrkogårdschef. Anställningen startade i oktober. En vikarierande chef, Margareta Wallberg, höll ställningarna under de månader då det inte fanns någon ordinarie chef.

Tidigare har kyrkogårdsförvaltningen haft totalt nio säsongsarbetare på kyrkogårdarna med fördelningen två i Huddinge, sex på S:t Botvid och en i Trångsund. Efter att en tidmätning gjorts på kyrkogårdarna 2018 kunde

man se att vi var underbemannade med två heltidstjänster. För att täcka upp för detta beslutades det initialt att gå upp med två säsongsstjänster, en i Huddinge och en på S:t Botvid. Under 2019 togs detta inom ramen för redan lagd budget men inför 2020 års budget ska dessa tjänster läggas till som en utökning av budgeten. Totalt är det nu elva säsongsanställda.

Kyrkogårdsadministratören som hade sin arbetsplats i ekonomibygnaden på S:t Botvids begravningsplats har flyttat till krematoriets kontor. Detta har gjort att arbets-

flödet på krematoriet har fungerat bättre och avlastat krematoriets tekniker. En utvecklad och förbättrad kundservice har kunnat etableras efter den här förändringen.

Kyrkogårdsförvaltningen i Huddinge pastorat är en välfungerande organisation med mycket ansvarsfulla och kunniga medarbetare. Det bevisades tydligt under 2019 då året var speciellt på grund av byte av chefer. En hög standard på tjänster och underhållsarbeten har ändå kunnat hållas under 2019 tack vare kyrkogårdsförvaltningens personal.

Det märks också att det bedrivits ett genomtänkt och engagerat arbete under 2019 för att etablera den utvecklingsplan med vision och formulerade mål som tidigare har utarbetats.

KYRKOÅRDAR

En stor högtid, den största för kyrkogårdsförvaltningen under året är förstås Allhelgonahelgen där våra kyrkogårdar besöks av tusentals människor. Här visade personalen inom alla olika funktioner i organisationen verkligen att det finns ett stort engagemang och vilja att ge alla besökare bästa tänkbara service. Omfattande förberedelser gjordes för att kyrkogårdarna skulle vara i sitt bästa skick, affischer designades och sattes upp och planeringsmöten hölls.

Finska minnesstenen har fått plantering med passande färger Foto: Jannica Lennmark.

På kyrkogårdarna sålde kyrkogårdsförvaltningens personal kransar och gravljus och även honung från våra egna bikupor. I samband med det bjöd vi på fika.

Under hösten startades arbetet med att färdigställa kvarter 17 på S:t Botvids begravningsplats. Där utfördes markarbeten av olika slag men också kabeldragningar till framtida belysning. Utmed vägen som sträcker sig runt kvarteret har det monterats ett vägräcke. Kvarteret är beläget på en mycket fin plats på begravningsplatsens västra del närmast Albysjön och är tänkt att fungera som kistgravområde.

Det behövs fler gravplatser på S:t Botvids begravningsplats och för att säkerställa plats för framtida muslimska kistgravar startades markarbeten på en del av begravningsplatsens södra del. På prov grävdes dräneringsrör ner för att se om det går torka ut marken för framtida gravgravningar.

Askgravlunden på Tomtberga kyrkogård har under förra året fått nya blommande perenner som alunrot, rosenplister och spetsmössa. Det här gör att vår redan så fina askgravlund blivit ännu finare.

Det pågående arbetet med att renovera och utveckla urngravgrupperna på Huddinge kyrkogård fortsatte under 2019. Bland annat togs gamla buskar bort och nya växter planterades i några av de femton urngravgrupperna. Det här förnyelsearbetet kommer att fortsätta under flera år.

Två minneslundar på S:t Botvids begravningsplats fick nya namn under förra året. Gamla och Nya minneslundan heter numera Skogsgläntan och Parklunden. Den finska minnesstenen på Huddinge kyrkogård har fått en plantering där växterna har de mycket passande färgerna blått och vitt. Tanken är att den planteringen ska utvecklas mer.

På höger sida om huvudentrén till Huddinge kyrkogård hade en stor idegran brett ut sig mer och mer under åren. Under förra året så togs beslutet att den blivit så stor att tiden var inne för att ta bort den. När den nu är borta har området där den stod blivit öppet och ljust och kyrkan framträder tydligare.

Kyrkogårdsförvaltningens mål är:

- Våra Kyrkogårdar är vackra, säkra och tillgängliga för besökare.
- Vi tillgodoser behovet av gravplatser inom pastoratet.
- Våra kulturgravar är väl bevarade.
- Vi har en hög driftssäkerhet i krematoriet.
- Vi följer underhållsplanen för våra fastigheter.
- Vi har en energieffektiv drift av våra fastigheter.
- Vi ger god service och är lyhörda för individens behov.
- Vi har utvecklade kommunikationskanaler med tydlig och uppdaterad information.
- Vi arbetar standardiserat, systematiskt och med ständiga förbättringar.
- Våra medarbetare har rätt kompetens och behörighet.
- Begravningsverksamheten har en minskad negativ påverkan på miljön.
- Vi har en god social och organisatorisk arbetsmiljö.
- Vi har en säker arbetsmiljö med säkra arbetssätt.
- Vi har en uppmuntrande och inkluderande arbetsplatskultur.

Nya planteringar vid Klockargården.

Foto: Jannica Lennmark.

En mycket uppskattad och effektiv nyhet på Huddinge kyrkogård var de tre amplar som hängdes upp på varsin lyktstolpe. Amplarna har placerats i blickfånget när man promenerar mot kyrkans entré.

Under 2019 började man på S:t Botvids begravningsplats byta ut de små skyltar som markerar vilket nummer gravkvarteren har. De nya markörerna är i granit och blir både tydligare och elegantare.

För att säkerställa värdet och den framtida funktionen på kyrkogårdsförvaltningens fastigheter har vi tillsammans med fastighetsgruppen renoverat flera tak på ekonomibygnader på Trångsunds- och S:t Botvids begravningsplatser. Det har också skett en översyn och renovering av alla våra verkstadsportar för att de ska ha en säker funktion och vara täta så vi inte släpper ut värme i onödan.

I personalutrymmena på Trångsunds begravningsplats installerades det en luftvärmepump under förra året som på ett effektivt och energisnålt sätt ska säkerställa ett bra inomhusklimat för personalen. Vi har även på en del av förvaltningens byggnader monterat och renoverat markiser för att förbättra inomhusklimatet.

Askgravlunden på Tomtberga kyrkogård har under 2019 fått nya blommande perenner. Foto: Jannica Lennmark.

En förändring av minneslunden på Trångsunds begravningsplats påbörjades under förra året. Fontänen ska fyllas med fina växter istället för vatten och belysningen kommer att utökas för en tryggare miljö för besökare. Växligheten runt minneslunden öppnades också upp av samma anledning.

KREMATORIET

Under ett par år har krematoriets personal observerat ett mindre läckage på en av de två 20 m³ ackumulator-tankar som lagrar uppvärmt vatten från krematoriets ugnar. Det uppvärmda vattnet används till att värma upp flera byggnader på S:t Botvids begravningsplats och på detta sätt spara värmekostnader. Man har gjort

några försök att tätta tanken utan framgång och under hösten var vi tvungna att göra en mer radikal reparation efter att läckaget ökat. Tanken tömdes för att den skulle kunna besiktigas noga. Det gjordes även en kontroll av den andra tanken. Reparationsarbetet startade i slutet av 2019 och beräknas vara klart under våren 2020.

I samband med att administratörens kontor flyttades till krematoriet påbörjades en uppfräschning av lokalerna. Anledningen är att medarbetarna behöver en bra arbetsmiljö men också i hög grad att de anhöriga och andra besökare ska få en så välkomnade och bra känsla som möjligt.

Per-Magnus Olsson, kyrkogårdschef

KYRKO- FÖRVALTNING

FUNKTION OCH ANSVAR

Enligt kyrkoordningen (2 Kap, 5 §) är samverkande församlingar i ett pastorat en kyrklig samfällighet. En kyrklig samfällighets funktion som pastorat blir därför att den skall ha det ekonomiska ansvaret för alla församlingars uppgifter och fungera som ett samverkans- och serviceorgan för församlingarna. Den kyrkliga samfällighetens huvudsakliga uppgift är att svara för den ekonomiska förvaltningen, anskaffa och underhålla fast och lös egendom samt ansvara för avlöningsförmåner till arbetstagare. Den kyrkliga samfälligheten är också huvudman för begravningsverksamheten med det ansvar som följer av begravningslagen. Huddinge pastorat är en total ekonomisk samfällighet vars ansvar omfattar vården av alla ekonomiska församlingsangelägenheter.

KYRKOFULLMÄKTIGE

Beslutanderätten utövas av pastoratets kyrkofullmäktige. Beredning av fullmäktigesärenden fullgörs av kyrkorådet

vars uppgift är att leda förvaltningen av pastoratets tillika den kyrkliga samfällighetens angelägenheter. Kyrkofullmäktige har under 2019 haft två sammanträden. Bland de ärenden som fullmäktige har behandlat kan nämnas val av förtroendeuppdrag, godkännande av verksamhetsuppföljning och årsredovisning för år 2018 och fastställande av verksamhetsplan och budget för år 2020 samt kyrkavgift och budget för begravningsverksamheten.

KYRKORÅDET

Kyrkorådets uppgifter beskrivs i kyrkoordningen (4 Kap, 2-4 §). Kyrkorådet har under 2019 haft nio sammanträden. Bland kyrkorådets berednings- och beslutsfrågor kan nämnas utveckling av egen arbetsordning, upprättande av förslag till verksamhetsplan och budget för 2020 samt upprättande av ekonomiska planer för 2020-2024, årsredovisning och verksamhetsuppföljning för 2018. Kyrkorådet har också upprättat bokslut för de förvaltade stiftelserna. Kyrkorådet har under år 2019 förhållit sig till

den nya lagstiftningen kring GDPR samt även påbörjat arbetet att i samverkan med stiftskansliet ta fram en lokalförsörjningsplan enligt direktiv från Svenska kyrkans nationella nivå.

REVISION

Revisionens uppgift är att på kyrkofullmäktiges uppdrag pröva den verksamhet som bedrivs av kyrkoråd, valnämnd samt församlingsråd och där komma fram till om medlemmarnas intressen av effektivitet och säkerhet är tillgodosedda. Inom ramen för fullmäktiges anslag till revisionen är avsikten att medlemmarna tillförsäkras oberoende och självständiga utvärderingar av verksamheten.

REVISORER

Revisionen består av tre ordinarie revisorer varav en auktoriserad samt två ersättare. Revisorerna har under året haft två protokollförda sammanträden. Granskningsrapport har upprättats efter utförd granskning av bokföring, intern kontroll samt av kyrkoförvaltningens rutiner. Genomgångar har skett med personal inom kyrkoförvaltningen. Avtal finns med KPMG.

KANSLIUPPGIFTER

Kansliets uppdrag är att åstadkomma största möjliga nytta och effektivitet för kärnverksamheterna inom samtliga områden som också är beroende av varandra till lägsta möjliga kostnad. Pastoratets och kyrkorådets förvaltning består av kansli-, kommunikation-, ekonomi-, it-, telefoni-, lön/ personal- och fastighetsfunktioner, har under året fullgjort uppgifter av servicekaraktär till förtroendemannaorganisationen, pastoratsledningen, församlingar och kyrkogårdsverksamheten.

Förvaltningen har totalt 14 årsarbetare. Förutom löpande arbete har kansliets befattningshavare svarat för sekreterarservice, utredningar i ärenden av olika slag, svarat för medelsförvaltning samt upprättat förslag till årsbudget, flerårsprognos, årsredovisning och verksamhetsuppföljning. Ny- och ombyggnadsverksamhet liksom försäkringsfrågor, lokalvårdssamordning, centralinköp, byggnadstekniska-/myndighetsbesiktningar och rådgivning mm har handlagts av kansliets fastighetsfunktion tillsammans med kanslichefen.

Förändringstakten har varit hög under året i form av om- och nybyggnationer, personalomsättning samt utredningsuppdrag.

Utbildningsinsatser genomförs löpande som planerat. Extern utbildning har främst genomförts för berörd personal i de administrativa IT-system som ingår i Eniacs Aveny, lönesystemet HOGIA samt i Svenska kyrkans administrativa IT-system. Arbetet med den nya dataskyddsförordningen GDPR har fortsatt. För att på ett systematiskt, kommunikativt och trovärdigt sätt kunna arbeta med förändringsarbete har ett projektorienterat arbetssätt eftersträvat. Som projektmodell har PPS (Praktiskt Projekt Styrning) valts där samverkan med nationell nivå inletts. Modellen återfinns på pastoratets intranät.

KOMMUNIKATION

Som styrelse har kyrkorådet, i likhet med församlingsråden, ett övergripande ansvar för pastoratets interna och externa kommunikation. Målet är att skapa kännedom om och intresse för kyrkans tro och verksamhet hos de som bor och vistas innanför pastoratets/kommunens gränser, samt att bland anställda, förtroendevalda och aktiva utveckla samförstånd och delaktighet.

Syftet med pastoratets kommunikation är att skapa en god bild av Svenska kyrkan i Huddinge, tydliggöra pastoratets uppgifter och resurser samt utveckla den interna kommunikationen till förtroendevalda, chefer, medarbetare och ideella.

Under 2019 har kommunikationsverksamheten fortsatt utveckla den interna och externa kommunikationen. Under året har ett nytt gediget pastoratsövergripande musikprogram tagits fram. Det kallas Tongångar och kommer en gång per termin. Arbetat med dopkommunikation och att nå nyinflyttade rullar stabilt vidare. Ett nytt sätt att kommunicera med de som väljer att avsluta sitt medlemskap har tagits fram där vi tackar för den tid de varit medlemmar och ber dem fylla i en enkät om varför de väljer att avsluta sitt medlemskap. Ett nytt grepp kring sponsring av idrottsföreningar har tagits och samordnas nu pastoralt och kallas nu samverkan då det är grunden. Att vi ska hitta ett samarbete med den idrottsförening som får ett ekonomiskt bidrag. I kommunika-

tionsverksamheten ingår en samordnande funktion som även omfattar krisberedskap samt resurser för att sköta både den externa och interna kommunikationen.

EKONOMI

Ekonomifunktionen har utfört sedvanliga uppgifter. I samtliga församlingar har införts fasta Swish-nummer för betalningar i samband med servering och i samband med diakonala gåvor. Även tillfälliga Swishnummer har börjat användas vid basarer eller särskilda insamlingar. Syftet är att minska kontanter samt att förenkla möjligheterna till att betala och lämna gåvor.

PERSONAL- OCH LÖNEADMINISTRATION

Lönehantering, företagshälsovård, övrig personaltjänst, friskvård, skyddskommitté, arbetsmiljöåtgärder och it-utbildning är några av de ärenden som ingår. Vidare ingår medel för it-utbildning.

Följande tjänster har utförts av företagshälsovården (Avonova): Arbetsmiljö- och ergonomigenomgångar, arbetsrelaterad sjukvård, rehabiliteringsinsatser samt stöd- och rådgivning. Skyddskommittén har under året haft fyra sammanträden. Arbetsmiljöronder har under året genomförts hos alla arbetstagare i respektive enheter och arbetsställen inom pastoratet.

En översyn av lönearter och hantering inom pastoratet har startat och pågår i syfte att harmonisera. Byte av tidsrapporteringsystem har skett i april 2019. Arbete med att introducera en digital personalhandbok pågår och kommer kommuniceras under 2020. Från och med år 2019 fördelas förändringen av semesterlöneskulden på verksamheterna.

TRYCKERI

Tryckerifunktionen på Klockargården har haft ett centralt ansvar för produktion av tryckt material. Ansvar för försörjning av kontorsmaterial finns även hos denna enhet, som tidigare infört en modell för att lokala förråd fylls på av leverantör med syftet att spara tid och rese-miljökonsekvenser till församlingarna. Under tryckeriet inryms den övervägande delen av pastoratets (församlingarnas/ förvaltningarnas) totala kostnader för framställning av trycksaker, kontorsmaterial och portoavgifter liksom hyresavgifter och serviceavtal för kopiatorer och frankeringsmaskiner. En efterfrågan finns från andra församlingar, stift och föreningar i Huddinge att kunna få hjälp med tryckt material. I mån av tidsutrymme och om inte momspliktighet uppstår har detta skett och bidragit till att reducera kostnaderna för pastoratet.

TELEFONI OCH SAMBANDSCENTRAL

Under telefonväxeln redovisas samtliga telekostnader såsom kostnader för televäxel, abonnemangs- och samtalsavgifter för mobiltelefoner och direkttelefoner. Tjänsten som telefonist omfattar ca 20 % av tiden. En stor del av den övriga tiden betjänar ca 15.000 besökare där bland annat 500 förrättningar inom Huddinge församling stöds.

Servicefunktionerna omfattar vidare bemanning samt utveckling och underhåll av telefonväxelsystem samt övrig telekommunikationsutrustning. För att utifrån nuvarande lösning åstadkomma en infrastrukturell flexibilitet och inledningsvis kunna öka tillgängligheten utanför officiella öppettider, inleddes ett samarbete med extern part under 2013 som har fungerat utmärkt.

Utskicket til Innyflyttade och det nya musikbladet Tongångar.

Under år 2019 har förberedelser skett för ett byte av operatör i februari 2020. Detta för att minska kostnader, ökad funktionalitet, möjligheter till samverkan samt minskad sårbarhet.

Detta ger oss kraft och förmåga att utan begränsningar snabbt kunna öka tillgängligheten också vid ökat beredskapsläge och krissituationer. Det ger oss förutsättningar att kunna föra samtal om vår tillgänglighetsstrategi, 7 dagar i veckan och 24 timmar om dygnet, för svåra situationer som kan kräva vårt agerande. För att öka mobilitet och flexibilitet samt underlätta driftsstöd, har standardisering genom utbyte av gamla Smart-Phones (Mobiler) skett samtidigt som en utökning till fler medarbetare genomförts. SmartPhones är numera en IT-resurs och samtidigt en telefon.

IT-FRÅGOR

IT-strategiska frågor inryms också under rubricerad funktion och innefattar bland annat teknisk service, drift och underhåll av befintligt nätverks- och kommunikationssystem, samordning av datautbildning och support åt enskilda användare. Under IT-verksamheten inryms kostnader för datakommunikation, internt mellan fastigheter/anläggningar inom pastoratet och till nationell nivå i Uppsala samt externt mot omvärlden, programvarukostnader, licensavgifter med mera. Vidare ingår kostnader för anskaffning av datorer och skrivare av mindre ekonomiskt värde samt avskrivningar vid större ekonomiska värden.

Under senare år har kommunikationsförbindelsernas bandbredd utökats med upp till 10 gånger för att klara användarbehov. Vidare har WiFi-nät byggts ut i pastoratets lokaler för att klara behov både från medarbetare och gäster. Synkroniserade verksamhetskalendrar i Aveny-Bokning med Outlook har genomförts under 2019. Uppgradering av operativsystemet på den gemensamma servern samt av programvaror för medarbetare har genomförts. Ett större antal tunna klientarbetsstationer har under året ersatts med bärbara datorer.

Det är viktigt att höja produktiviteten, minska sårbarhet, förbättra tillgänglighet samt eliminera arbetsmiljörelaterade problem som berör IT. Positiva effekter av

vidtagna åtgärder har verifierats under 2019. Verksamheten och medarbetarnas beroende av fungerande IT har ökat år från år i kombination med att externa aktörer ser internet som en distributionskanal, vilket påverkar våra kommunikationsnät.

SVENSKA KYRKANS ARBETSGIVARORGANISATION

2010 avvecklades de tidigare stiftsförbunden i respektive stift, och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation bildades. På detta sätt behöver vi som medlemmar endast relatera till en organisation och betala en medlemsavgift från och med 2011. Medlemsavgiften beräknas utifrån bruttolönesumma året före redovisningsåret multiplicerat med en procentsats som för år 2019 utgör 0,71%.

ARKIV

De kyrkliga arkiven består av kronologiskt ordnade handlingar. Exempel på kronologisk ordnade handlingar är protokoll, ministerialböcker, datoriserade eller manuellt förda diarium och andra typer av register, diarieförda handlingar, datorförda eller manuellt förda räkenskaper. Objektordnade handlingar utgörs bland annat av olika typer av manuella eller datoriserade register eller handlingar samlade i ämnesordnade dossiéer samt kartor och ritningar. Under 2015 färdigställdes den digitala hanteringen av de kyrkliga inventarierna med bilder samt överlämnades till församlingarna för löpande hantering, inventering och uppdatering.

I samband med stiftets förvaltningstillsyn uppmärksammades behovet av att klassificera och begränsa vad som är verkligt kyrkliga inventarier utifrån ett kulturhistoriskt värde. Detta arbete pågår. Som pastorat har arkivfrågorna fått en ny dimension där pastoratet är huvudansvarig. Kyrkorådet tog därför ett gallringsbeslut i början av 2016. Under 2017 genomfördes ett projekt att samordna församlingsarkiven och numera slutförvaras församlingarnas arkiv i Klockargården.

Ytterligare förändringar planeras och arbete pågår för en anpassning mot nya regelverk.

Daniel Friman, administrativ chef

FASTIGHETS- FÖRVALTNING

Vår kyrko- och kapellpalett! Överst från vänster: Tomtberga kapell, Huddinge kyrka, Flemingsbergs kyrka, Maria-kyrkan, Segeltorps kyrka, Vårby Gårds kyrka, Tacksägelsekyrkan och S:t Botvids kapell.

FASTIGHETSUTSKOTT

Kyrkorådet har beslutat inrätta ett fastighetsutskott, att utifrån fastställd instruktion stödja kyrkorådet i fastighetsfrågor som fastighetsägare.

I uppdraget ingår såväl församlingarnas fastigheter som kyrkogårdsverksamhetens. Fastighetsutskottet påbörjade sitt arbete under 2018 och genomförde då en okulär fastighetsöversyn av samtliga fastigheter samt lade grunden för ett långsiktigt fastighetsunderhållsarbete. Detta långsiktiga underhållsarbete har tillsammans med beredandet av ett budgetförslag inför år 2020, präglat 2019 års arbete.

ADMINISTRATION

Kyrkoförvaltningen ansvarar för förvaltningen av pastoratets samtliga fastigheter. Det finns en teknisk förvaltare och en fastighetstekniker anställda i pastoratets församlingsdel samt en projektresurs inom kyrkogårdsverksam-

heten. Dessa utgör tillsammans med den administrativa chefen ett "Fastighetsteam". Vissa tjänster utförs på entreprenad och upphandlas av förvaltningen.

Fastighetsteknikern svarar för skötsel, tillsyn och kontroll av den driftstekniska utrustningen inom pastoratets fastigheter. Ett arbete har under året genomförts kring ett fastighetsregister som nu är färdigställt. För daglig drift samt långsiktigt underhåll har användning av fastighets-systemet DeDu implementerats och används fullt ut från och med maj 2019. Det är ett system för felanmälan med bakomliggande ansvar och styrning/uppföljning utifrån samverkan inom och tillsammans med hela pastoratet.

De kyrkliga fastigheterna vårdas och underhålls enligt bestämmelserna i kyrkoordningen. Av lagen (1988:950) om kulturminnen finns ytterligare bestämmelser om vården av kyrkobyggnader och inventarier.

FLEMINGSBERGS KYRKA

Kyrkan är ritad av Gunnar Cederwalls arkitektkontor och invigdes 1976. Förutom kyrkorummet finns expedition och församlingslokaler. Kyrkan har 150 sittplatser. Under 2016 gjordes plan 4 i ordning för långtidsuthyrning till kommunens Socialförvaltning.

HUDDINGE KYRKA

Huddinge kyrka är ursprungligen från 1200-talet. Den har renoverats och byggts om många gånger under sin långa historia. Det finns 270 sittplatser.

MARIAKYRKAN

Mariakyrkan i Skogås, byggd 1987, är Trångsund Skogås församlings huvudkyrka. I den ljusa och öppna byggnaden finns café och församlingslokaler. Kyrkan rymmer 250 besökare.

SEGELTORPS KYRKA

Sitt nuvarande utseende har Segeltorps kyrka haft sedan 1989, då församlingen bildades. Kyrksalen rymmer 60 besökare. Öppnas vikväggarna upp kan så många som 150 personer inrymmas. Vikväggarna har under året ersatts med nya, då de tidigare inte längre fungerade.

VÅRBY GÅRDS KYRKA

I en sluttning ner mot Mälaren, intill ett gravfält från vikingatiden, ligger Vårby Gårds kyrka. Den är ritad av arkitekten Harald Tafvelin. Kyrkan invigdes 1975 och rymmer 150 besökare.

TACKSÄGELSEKYRKAN

Tacksägelsekyrkan i Trångsund byggdes 1957, och ligger vid Trångsunds begravningsplats. 115 personer får plats att sitta i kyrkan.

S:T BOTVIDS STORA OCH LILLA KAPELL, TOMTBERGA KAPELL OCH KREMATORIUM

S:t Botvids stora och lilla kapell samt Tomtberga kapell är lokaler främst avsedda för begravningsgudstjänster men även dop och vigslar. Kapellen kan användas även av andra trosbekännare samt för borgerliga förrättningar. I Tomtberga kapell pågår även en viss barnverksamhet, framför allt vid högtider som jul och påsk.

I krematoriet finns en automatisk inmatning av kol och kalk till filtret som renar rökgaserna från kvicksilver.

S:T BOTVIDSGÅRDEN

S:t Botvidsgården invigdes den 5 november 2016 på Alla helgons dag. S:t Botvidsgården är en lokal för minnestunder och andra sammankomster. Byggnaden är på ca 550 m² och har plats för 150 gäster. Utrymmet kan delas i tre delar med vikväggar för att flera sällskap ska kunna få plats samtidigt.

S:t Botvidsgården ritades av arkitektfirman Arbom & Partner och byggdes av G Insulander Entreprenad. Byggnaden är certifierad enligt miljöbyggnadsnivå silver, och är mycket energieffektiv. Den värms av spillvärme från krematorieverksamheten.

PRÄSTGÅRDEN

Under 2016 färdigställdes renoveringen av entrédelen och avloppssystemet ut till gatan från Prästgården. 2017 överläts mark för byggande av ny infart och parkering inför ombyggnaden av Tomtbergaskolan. Parkering och väg är tänkt att användas gemensamt av kyrkan och skolan. Arbetet med detta har även pågått under 2019. Fortsatt inre renovering av Prästgården har även skett under 2019 års första del även om invigningen av Prästgården ägde rum i maj månad 2018.

EKONOMIBYGGNADER

Ekonomibygnaderna är servicelokaler till kyrkogårdarna och innehåller bland annat kontor, personallokaler med kök, omklädningsrum, dusch och tvättrum, verkstad för mindre reparationer, snickeri- och målningsutrymme. Förvaltningen har också friskvårdsutrustning i form av gymredskap i Huddinge och på S:t Botvid. Dessutom finns utrymmen för uppställning av traktorer och maskiner.

ÖVRIGA BYGGNADER

Klockargården inrymmer församlings- och expeditionslokaler för Huddinge församling samt lokaler för kyrkoförvaltningen och kyrkogårdsförvaltningen. Kyrkskolan som byggdes 1914 inrymmer lokaler för personal och ungdomsverksamhet. Lissmastugan används främst som utflyktsmål och kortare läger i ungdoms- och juniorverksamheten.

Daniel Friman, administrativ chef

FLERÅRSÖVERSIKT

Resultat och ställning

Målsatt kapital

Kyrkoordningen innehåller regler om målkapital (KO 47:5). Uppgift ska lämnas om fastställt mål för det egna kapitalets storlek och hur målet förhåller sig till eget kapital.

Patoratets mål för det egna kapitalets storlek uppgår till 135.000 tkr (135.000 tkr). Eget kapital överstiger fastställt målkapital med 16.278 tkr (17.482 tkr).

Flerårsöversikt

<i>Allmänna förutsättningar</i>	2019	2018	2017	2016	2015
Tillhöriga per den 1 januari (antal)	48 875	49 769	50 539	51 416	52 312
Tillhöriga per den 1 januari (andel av invånarna, %)	43,84	45,35	47,13	48,97	50,21
Kyrkoavgift exkl. stiftsavgift (%)	0,69	0,69	0,69	0,69	0,69
Begravningsavgift (%)	0,00	0,00	0,00	0,14	0,13
Medelantalet anställda	106	106	105	111	110
<i>Resultat (tkr)</i>					
Verksamhetens intäkter	128 393	125 386	123 661	118 069	114 595
Verksamhetens resultat	-2 237	272	2 256	-1 083	-281
Resultat från finansiella investeringar	1 033	-555	-335	-6 936	-208
Årets resultat	-1 204	-282	1 921	-8 019	-489
Kyrkoavgift exkl. stiftsavgift. (tkr)	94 208	94 498	90 674	87 073	88 223
- varav slutavräkning (tkr)	3 434	5 014	3 335	2 602	4 219
Begravningsverksamhetens nettokostnader	33 905	30 810	34 327	29 859	26 360
Personalkostnader/verksamhetens intäkter (%)	56,17	55,13	54,20	56,00	57,20
Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%)	9,7	9,8	10,0	9,6	9,5
<i>Ekonomisk ställning</i>					
Fastställt mål för det egna kapitalets storlek (tkr)	135 000	135 000	135 000	135 000	145 000
Eget kapital (tkr)	-151 278	-152 482	-152 765	-150 844	-158 862
Soliditet (%)	76,54	77,40	77,00	77,20	90,90
Värdesäkring av eget kapital (%)	-0,01	-0,18	1,10	-5,30	-0,83
Likviditet (%)	255,4	304,7	236,7	77,2	240,0

Definitioner

Kyrkoavgift (%) - Anges i procent av den kommunalt beskattningsbara inkomsten.

Begravningsverksamhetens nettokostnader - Begravningsverksamhetens totala kostnader minus Övriga intäkter och Ränteintäkter

Varav slutavräkning - För förklaring se redovisningsprinciper.

Personalkostnader/verksamhetsintäkter (%) - Uppgiften beräknas som resultaträkningens personalkostnader dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.

Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%) - Uppgiften beräknas som resultaträkningens av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.

Soliditet (%) - Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen).

Värdesäkring av eget kapital (%) - Uppgiften beräknas som årets resultat dividerat med ingående eget kapital.

Likviditet (%) - Uppgiften beräknas som utgående omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder.

RESULTATRÄKNING

Resultaträkning	Not	2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
Verksamhetens intäkter			
Kyrkoavgift		94 208 142	94 498 443
Begravningsavgift	2	35 426 497	31 510 737
Ekonomisk utjämning	3	-13 515 840	-13 676 196
Utdelning från prästlönetillgångar	4	38 400	51 200
Erhållna gåvor	5	16 422	23 677
Erhållna bidrag	6	2 634 250	2 900 427
Nettoomsättning	7	9 584 695	9 799 543
Övriga verksamhetsintäkter		272	278 462
Summa verksamhetens intäkter		128 392 838	125 386 293
Verksamhetens kostnader			
Övriga externa kostnader	8, 9	-46 112 487	-43 606 960
Personalkostnader	10	-72 120 356	-69 130 008
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-12 397 088	-12 376 810
Summa verksamhetens kostnader		-130 629 931	-125 113 778
Verksamhetens resultat		-2 237 093	272 515
Resultat från finansiella investeringar	11		
Övriga ränteintäkter och liknande intäkter		1 418 627	-180 088
Räntekostnader och liknande kostnader		-385 848	-374 966
Resultat efter finansiella poster		-1 204 314	-282 539
Årets resultat		-1 204 314	-282 539

BALANSRÄKNING

Balansräkning	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	12	135 990 808	136 926 627
Inventarier, verktyg och installationer	13	5 968 403	6 994 410
Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	14	0	0
		141 959 211	143 921 037
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Långfristiga värdepappersinnehav	15	1 650 000	1 650 000
Långfristigt fordran begravningsverksamheten	16	2 836 807	0
		4 486 807	1 650 000
Summa anläggningstillgångar		146 446 018	145 571 037
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		599 087	576 161
Fordran på begravningsverksamheten	2	0	4 250 317
Övriga fordringar	17	709 718	1 310 962
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	1 846 569	1 885 280
		3 155 374	8 022 720
<i>Kortfristiga placeringar</i>		11 184 786	10 017 439
<i>Kassa och bank</i>	19	36 862 783	33 246 082
Summa omsättningstillgångar		51 202 943	51 286 241
SUMMA TILLGÅNGAR		197 648 961	196 857 278

BALANSRÄKNING

Balansräkning	Not	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserat resultat		152 482 353	152 764 892
Årets resultat		-1 204 314	-282 539
Summa eget kapital		151 278 039	152 482 353
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	20	25 401 729	26 239 149
Gravskötselskuld	21	917 918	941 331
Skuld begravningsverksamhet		0	214 215
Summa långfristiga skulder		26 319 647	27 394 695
Kortfristiga skulder			
Skuld till begravningsverksamheten		214 215	0
Leverantörsskulder		6 311 675	5 460 803
Gravskötselskuld	21	93 500	98 802
Skuld till koncernföretag		25 000	0
Skatteskulder		-102 420	0
Övriga skulder	22	6 337 242	2 950 387
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	7 172 063	8 470 238
Summa kortfristiga skulder		20 051 275	16 980 230
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		197 648 961	196 857 278

Huddinge pastorat
Kommunalvägen 21
Box 1109, 141 23 Huddinge
08-588 697 00
hks@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se

Svenska kyrkan
I HUDDINGE